PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXI. Št. 105 (6083)

TRST, sreda 5. maja 1965

NESOGLASJA V ORGANIZACIJI AMERIŠKIH DRŽAV

Ostra reakcija v Latinski Ameriki proti napadu ZDA na Dominikansko republiko

Francisco Caamano izvoljen za začasnega predsednika, ki pa ga ZDA nočejo priznati - Spopadi med Caamanovimi in ameriškimi vojaki - Protiameriške demonstracije v raznih prestolnicah

SANTO DOMINGO, 4. — Bivši dominikanski predsednik Juan Bosch, ki živi v izgnanstvu v Portoriku, je sinoči sporočil, da je bil polkovnik Francisco Caamano izvoljen za začasnega predsednika republike. Izvolil ga je dominikanski kongres v skladu z ustavo iz leta 1963, ki je veljala, ko je vojska odstavila Boscha.

Bosch je to sporočil po posvetovanju s svojimi sodelavci. Dejal je, da je za novega predsednika glasovalo 49 članov kongresa, deset pa proti. Pripomnil je: «To pomeni, da ima Dominikanska republika sedaj ustavno vlado in upa, da bodo vse vlade Amerike priznale to vlado, ki izhaja iz ljudske volje.» Bosch je nato dejal, da Organizacija ameriških držav ne bo mogla odreči priznanja novi vladi. Na vprašanje, ali se bo vrnil v Dominikansko republiko, je Bosch odgovoril, da je to odvisno od tega, kar bo odločila vlada, ki jo vodi polkovnik Caamano.

Polkovnik Caamano je takoj zahteval priznanje svoje vlade od Velike Britanije, Francije in vseh držav zahodne poloble. To je telefonsko sporočil bivšemu predsedniku Boschu. V ta namen je poslal brzojavko predsedniku de Gaullu, britanski vladi in državnim poglavarjem zahodne poloble.

V Washingtonu je predstavnik državnega departmaja sporočil, da je sedaj nemogoče priznati predsednika Caamana. Pripomnil je, da «za sedaj ni nobene dejanske vlade» in da ameriška vlada ne more upoštevati kakršnega koli priznanja.

V ameriških uradnih krogih so sporočili, da je osebni predstavnik predsednika Johnsona imel včeraj in predvčerajšnjim v portoriški prestolnici dva razgovora z bivšim dominikanskim predsednikom Boschom V teh krogih pravijo, da sta Johnsonov predstavnik in Bosch «pregledala vse poti, ki lahko pripeljejo do rešitve sedanje krize».

Francisco Caamano je danes prisegel v parku neodvisnosti v središču dominikanske prestolnice kot začasni ustavni predsednik Dominikanske republike. Takoj po prisegi je Caamano izjavil, da se bo bivši predsednik Bosch odrekel svoji pravici do predsedniškega mesta in da bo dominikanski kongres tedaj lahko svobodno izvolil novega ustavnega predsednika. Zatem je Caamano izjavil, da dominikansko ljudstvo upa, da bodo ameriški vojaki zapustili čim hitreje deželo, da se preprači, da bi se v Dominikanski republiki razširila protiameriška čustva

Zatem je novi predsednik zanikal, da je uporniško gibanje komunistično. Sporočil je, da je bil za zunanjega ministra imenovan Jottin Cury, za ministra oboroženih sil Manuel Ramon Montes, za tajnika v predsedstvu pa Hector Aristy Pereira.

Ameriški vojaki so praktično obkolili uporniške čete v Domingu in jim s tem onemogočili popoln uspeh. Nocoj pa je prišlo med upornniškimi in ameriškimi četami do spopada, ki je trajal približno dve uri.

Žena bivšega predsednika Boscha je poslala predsedniku Johnsonu brzojavko, v kateri pravi med drugim: «Potrebujemo vašo pomoč in vaše razumevanje, toda ne potrebujemo vaših padalcev.»

V Organizaciji ameriških držav je prišlo do precejšnjih nesoglasij zaradi ameriške intervencije v Dominikanski republiki. Sinočnja razprava o ameriški resoluciji, naj bi poslali v Dominikansko republiko ekspedicijski zbor držav Latinske Amerike je bila zelo burna. Kolumbija je predlagala spremembo, t. j. naj se ustvari «medameriška oborožena sila pod enotnim poveljstvom OAD».

Čile in Mehika pa sta predložila resolucijo, s katero zahtevata umik ameriških čet iz Dominikanska republike.

Nova seja Organizacije ameriških držav bi morala biti nocoj ob 20. uri po srednjevropskem času, toda bila je odložena za dve uri, da se delegacije posvetujejo in skušajo najti kompromis. Do zastoja je prišlo ker ni nobena od treh predloženih resolucij zbrala potrebne dvetretjinske večine.

Predstavnik venezuelskega zunanjega ministrstva je izjavil, da Venezuela nasprotuje internacionalizaciji vojaških sil, ki so v Dominikanski republiki. V političnih krogih ostro kritizirajo Johnsonov sklep, da pošlje ameriške vojake v to republiko. Ugotavlja se, da je predsednik Leoni že od vsega začetka zahteval od Johnsona, naj umakne svoje čete, katerih navzočnost je samo poslabšala položaj. Predsednik Leoni je tudi izjavil, da bi povratek bivšega predsednika Boscha pripeljal do obnovitve diplomatskih odnosov med Venezuelo in Dominikansko republiko, ki so se prekinili leta 1963.

Čilski zunanji minister je sinoči izjavil, da je Čile mnenja, da so ZDA grobo kršile načelo nevmešavanja, in je zahteval, naj se v Dominikanski republiki nemudoma vzpostavi civilni in demokratični režim. Dodal je, da Čile odločno zahteva umik ameriških čet. Prav tako čilska vlada nasprotuje organizaciji mednarodne sile, ki bi delovala v Dominikanski republiki.

Mehiško zunanje ministrstvo je sporočilo, da je mehiški predstavnik v Organizaciji ameriških držav dobil navodila, naj ne odobri nobenega predloga, ki bi posredno ali neposredno uzakonil navzočnost tujih čet v Dominikanski republiki.

Urugvajski zunanji minister je izjavil, da je ameriška intervencija strašna stvar, ki pomeni konec mednarodnih organizmov. Urugvajska vlada je včeraj soglasno glasovala za podporo sovjetski zahtevi, naj se zadeva proučuje pred Varnostnim svetom OZN. Prav tako je vlada poslala navodila svojemu predstavniku v Organizaciji ameriških držav, naj zahteva umik ameriških čet iz Dominikanske republike.

Brazilski predsednik Branco se je sinoči posvetoval z voditelji političnih strank. Danes pa je sprejel ameriškega državnega podtajnika Harrimana, ki potuje po Latinski Ameriki. Pozneje je sporočil, da namerava tesno sodelovati z ZDA in da bo dal na razpolago vojake za «policijske sile OAD».

V poslanski zbornici je bila včeraj burna seja, na kateri so številni poslanci obsodili ravnanje brazilske vlade, ki se podreja ZDA v zadevi kršitve načela nevmešavanja.

Celo v Kanadi ne verjamejo ameriškim izgovorom, s katerimi hočejo opravičiti intervencijo. Kanadski ministrski predsednik Pearson je izjavil: «Nimamo nobenega dokaza, kljub našim naporom, da bi ga dobili, ki bi nam omogočil priti do zaključka, da dominikanski upor podpirajo kubanski komunisti, čeprav so vanj vmešani.» Pripomnil je: «Ameriške oblasti, s katerimi smo glede tega v stiku, nam niso še poslale zadostnih dokazov, da bi mogli priti do kakršnega koli zaključka.»

Včeraj so bile demonstracije proti ameriškemu napadu na Dominikansko republiko v Buenos Airesu, Santiagu (Čile) in Caracasu. Demonstracije so bile tudi v eni glavnih ulic New Yorka, pri čemer je prišlo do spopadov med demonstranti in zagovorniki intervencije.

V Washingtonu je vojaški predstavnik sporočil, da je sedaj v Dominikanski republiki 18.500 ameriških vojakov. Do sedaj je bilo ubitih šest ameriških vojakov, 45 pa ranjenih. Ob dominikanski obali kroži 24 ameriških vojnih ladij.

Ameriški «New York Times» piše, da je ameriška intervencija na karibskem področju nedvomno zadala hud udarec medameriškemu sistemu.

Johnson zahteva nove kredite za vojno

WASHINGTON, 4. — Ameriški predsednik Johnson je pred voditelji obeh strank v kongresu, ki so se zbrali v Beli hiši, zahteval novih 700 milijonov dolarjev za vojne izdatke do 30. junija letos. Predsednik je izjavil, da bodo ti izdatki določeni predvsem v vojaške namene v Vietnamu in Dominikanski republiki. Predsednik je izjavil, da imajo ZDA sedaj opravka z vedno večjimi vojaškimi potrebami, in zato ni izključeno, da bo zahteval nove kredite za vojsko še pred 30. junijem. Predsednik je pripomnil, da so v tekočem finančnem letu dosegli vojaški izdatki samo v jugovzhodni Aziji poldrugo milijardo dolarjev. Johnson je nato dejal, da sedaj ne vidi možnosti pogajanj, in da bodo zaradi tega ZDA še dalje napadale Severni Vietnam.

Zvedelo se je, da je predsednik Johnson voditeljem kongresa izjavil, da so včeraj dobili informacije, da se je pripravljala revolucija v neki drugi državi. Čeprav je kazalo, da bo vsak čas izbruhnila, ni pozneje do nje prišlo. Predsednik pa ni povedal, za katero državo gre.

Demokratični senator Wayne Morse je protestiral pred senatom proti Johnsonovi zahtevi za dodatnih 700 milijonov dolarjev za vojne izdatke v Vietnamu in Dominikanski republiki. Demokratični senator je izjavil, da predsednik Johnson nima potrebne ustavne oblasti, da lahko še dalje vodi vojno, «ne da bi kongres napovedal vojno». Izjavil je, da bo glasoval proti novim kreditom.

Komisija za kredite je nocoj odobrila zahtevane kredite in se bo jutri ponovno sestala.

DANES V AJDOVŠČINI

Dvajseta obletnica prve slovenske vlade

Prireditve ob 20-letnici osvoboditve Ljubljane

LJUBLJANA, 4. — S slovesno sejo občinske skupščine, katere se bodo udeležili člani izvršnega sveta Slovenije, zastopniki republiške skupščine, Zveze združenj borcev, društveno-političnih organizacij, zastopniki bivših partizanskih enot, ki so sodelovale pri osvoboditvi Slovenije, in člani prve slovenske vlade, bodo jutri v Ajdovščini proslavili 20. obletnico ustanovitve prve slovenske vlade. Predsednik prve slovenske vlade, ki je bila ustanovljena 5. maja 1945 v Ajdovščini, je bil pokojni Boris Kidrič, prvi podpredsednik pa sedanji podpredsednik republiške skupščine dr. Marjan Brecelj. Prva vlada Slovenije je bila ustanovljena v času, ko je bila Primorska popolnoma osvobojena in ko so enote NOV Jugoslavije vodile končne operacije za osvoboditev vse Jugoslavije.

V Ljubljani bo v nedeljo, 9. maja, na dan 20. obletnice osvoboditve Ljubljane tradicionalni pohod športnikov, šolnikov, pripadnikov JLA in delovnih kolektivov po poteh partizanske Ljubljane. Za pohod je prijavljenih 1068 skupin iz raznih krajev Jugoslavije. V okviru proslave bodo tudi športna tekmovanja. Posebno zanimanje vlada za tekmovanje lahkoatletov in za štafeto 3x5000 m. Za to tekmovanje so prijavljene mestne reprezentance: iz Beograda, v kateri bo nastopil Franjo Mihalič, iz Celja, v kateri bosta nastopila reprezentativca Važič in Žuntar, in iz Ljubljane, za katero bodo nastopili Špan, Štos in Hafner, zatem reprezentance Maribora, Nove Gorice, Osijeka, Skopja, Prištine, Splita, Titograda in Zagreba.

Strahovite posledice potresa v S. Salvadorju

SAN SALVADOR, 4. — Danes so uradno javili, da je med potresom, ki je včeraj zjutraj prizadel San Salvador, zgubilo življenje sto oseb, 500 pa jih je bilo ranjenih. Reševalne skupine pa so tudi danes našle mnogo mrličev in ranjenih med ruševinami.

Na tisoče ljudi, ki se bojijo novih potresov, zapušča prestolnico, ki šteje nad 250.000 prebivalcev. Seizmografski zavod je namreč mnenja, da bi utegnilo priti do še močnejših potresov, kakor je bil včerajšnji. Začenjajo primanjkovati tudi živila. Pekarne in trgovine jestvin so zaprte. Vojaki stražijo prizadeta področja, da preprečijo plenjenje.

150 letal ZDA je bombardiralo Severni Vietnam

SAJGON, 4. — Tudi danes so ameriška letala bombardirala razne vojaške objekte v Severnem Vietnamu. Pri napadu je sodelovalo 150 letal. Kakor sporočajo v vojaških krogih v Sajgonu, so bombardirali zbirališča čet, mostove, skladišča streliva in druge objekte. Letala so naletela na močan protiletalski ogenj.

V Sajgonu pa so danes močno zastražili vladno palačo. Pred palačo je tudi en tank. Niso znani vzroki teh varnostnih ukrepov.

RAZPRAVA O DOMINIKANSKI REPUBLIKI V VARNOSTNEM SVETU

Tudi Francija zahteva umik ameriških vojakov z otoka

Francoski predstavnik je poudaril, da so ZDA nastopile proti tistim, ki hočejo vzpostaviti ustavno zakonitost - Sovjetska resolucija z obsodbo napada

NEW YORK, 4. — Varnostni svet OZN je popoldne nadaljeval razpravo v zvezi z ameriškim napadom na Dominikansko republiko. V začetku seje je sovjetski delegat predložil resolucijo, ki zahteva, naj Varnostni svet obsodi ameriško intervencijo v Dominikanski republiki, in zahteva takojšen umik ameriških čet.

Resolucija pravi med drugim: «Varnostni svet, po proučitvi oborožene intervencije ZDA v Dominikanski republiki, obsoja oboroženo intervencijo ZDA kot grobo kršitev listine OZN in zahteva takojšen umik oboroženih sil ZDA z ozemlja Dominikanske republike.»

Urugvajski predstavnik je tudi obsodil ameriško vojaško intervencijo in «Johnsonovo doktrino» (ki opravičuje vojaško intervencijo z izgovorom, da «grozi uvedba komunističnega režima»). Poudaril je, da ta intervencija nima nobene pravne podlage in je neskladna s pravico narodov do samoodločanja. Urugvajski predstavnik je predlagal, naj Varnostni svet zahteva takojšnjo ustavitev sleherne enostranske akcije v Dominikanski republiki. Varnostni svet bi eventualno lahko tudi podprl akcijo komisije Organizacije ameriških držav in vse njene poznejše ukrepe.

Sledili so še nekateri drugi govorniki in nato je povzel besedo francoski delegat Roger Seydoux, ki je poudaril, da Francija samo želi, da bi dominikansko ljudstvo moglo svobodno izbirati svojo vlado, in da je treba takoj odpraviti navzočnost čet na otoku, ki so se tam izkrcale. Francoski predstavnik je poudaril, da so ti ukrepi potrebni ob upoštevanju dejstva, da se zdi, da se ameriška intervencija izvaja proti tistim, ki zahtevajo ustavno zakonitost na otoku.

Govoril je še kubanski predstavnik, ki je ostro obsodil ameriški napad, in seja je bila nato odložena na jutri zvečer.

Satovo pismo Kosiginu

MOSKVA, 4. — Predsednik sovjetske vlade Kosigin je sprejel danes japonskega ministra za kmetijstvo, ki mu je izročil osebno pismo predsednika japonske vlade Sata.

Satova poslanica omenja naslednje tri točke: 1. Japonska zahteva od Sovjetske zveze jamstva o varnosti japonskih ribičev ob obalah Kurilskih otokov. 2. Japonska želi večje sodelovanje med obema državama glede ribolova. 3. Japonska vlada predlaga, naj se nadaljujejo posvetovanja med Moskvo in Tokiom glede Vietnama.

Kar se tiče prve točke, je Kosigin izjavil, da je stanje normalno in da niso potrebni nobeni ukrepi, da bi jamčili varnost japonskih ribičev. Dodal pa je, da je naklonjen izpustitvi 51 japonskih ribičev in dovolitvi vizuma Japoncem, ki želijo obiskati grobove japonskih vojakov, ki so padli v Sovjetski zvezi.

Glede tretje točke se Kosigin strinja, naj se nadaljuje izmenjava mnenj med obema vladama o Vietnamu. Poudaril pa je, da ne bo mogoča nobena rešitev, če ne bodo Američani prenehali bombardiranja Severnega Vietnama.

Kosigin je izrazil upanje, da bo predsednik japonske vlade Sato uradno obiskal Moskvo.

Demonstracije v Rimu

RIM, 4. — Davi je v raznih krajih Rima demonstriralo na tisoče delavcev in uradnikov ter drugih prebivalcev proti zvišanju cene vozovnic za tramvaje in avtobuse, ki jih je občinski odbor zvišal na 50 lir, ne da bi prej o tem razpravljali v občinskem svetu.

Že zjutraj je nad 2000 oseb blokiralo promet v Largo Preneste. Nastopila je policija, ki je pridržala veliko število demonstrantov. Do najhujših incidentov je prišlo v Largo Telese, kjer so demonstranti metali kamenje proti tramvajem in avtobusom ter so poškodovali mnogo vozil. Tudi tu je policija pridržala mnogo demonstrantov in jih odpeljala v vojašnico. Skupno so pridržali kakih 300 demonstrantov. Demonstracije so bile tudi drugod. Zvečer so javili, da so od pridržanih aretirali 15 oseb, drugih 55 pa bodo prijavili sodišču, ne da bi jih aretirali.

Delegacija KPI pojde na Kubo

RIM, 4. — Tiskovni urad KPI v Rimu je javil, da je na vabilo Fidela Castra in vodstva kubanske enotne socialistične stranke tajništvo KPI določilo delegacijo, ki bo prihodnje dni odpotovala na Kubo. Delegacijo bo vodil član tajništva Mario Alicata. V njej bodo še Ugo Pettioli, Giuliano Pajetta, Giuseppe Chiarante, Enzo Ferrari in Ernesto Treccani.

Uradno sporočilo pravi, da je namen delegacije «v prvi vrsti izkazati našim kubanskim tovarišem in njihovemu voditelju Fidelu Castru spoštovanje in solidarnost italijanski komunistov in delavcev v trenutku, ko ameriški napad v Dominikanski republiki in nove grožnje proti Kubi nakazujejo potrebo enotnosti vseh delavskih in demokratičnih sil v borbi proti imperializmu».

BONN, 4. — Danes so v Bonnu sporočili, da bo izraelsko poslaništvo v Zahodni Nemčiji imelo svoj sedež v Koelnu, kjer je že izraelsko odposlanstvo

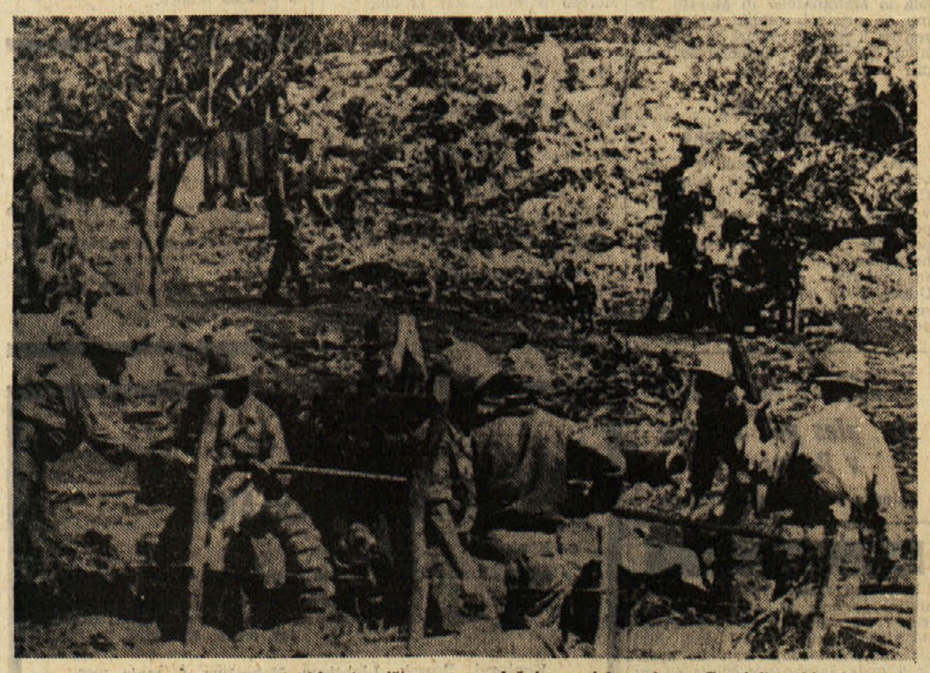

Ameriški mornariški strelci z lahkim topništvom na položaju po izkrcanju v Dominikanski republiki

Jugoslovanska spomenica za razorožitveno konferenco

Udeležile naj bi se je tudi nečlanice OZN - Pred proslavo dneva zmage v Beogradu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 4. — Stalni zastopnik Jugoslavije v Organizaciji združenih narodov Danilo Lekić je predložil odboru za razorožitev spomenico jugoslovanske vlade, v kateri se predlaga sklicanje svetovne konference o razorožitvi. Spomenica ima tri dele:

1. V prvem je podana analiza celotnega položaja v povojni dobi z ugotovitvijo, da se oboroževalna tekma kljub vsem naporom nadaljuje.

2. V drugem delu je prikazan program minimalnih ukrepov, ki bi bili nujno potrebni. Med drugim jugoslovanska vlada predlaga prepoved uporabe jedrskega orožja, prepoved vseh jedrskih in termojedrskih eksplozij upoštevajoč nezadovoljivo stanje v sedanjih pogajanjih in trenutni položaj na svetu. Jugoslovanska vlada predlaga sklicanje svetovne konference o razorožitvi pod okriljem svetovne organizacije, na kateri bi bile zastopane vse države članice in nečlanice OZN.

3. Svetovna konferenca o razorožitvi naj bi napravila obračun dosedanjih naporov in sprejela vrsto ukrepov ter predvidela konkretne naloge za nadaljnja pogajanja. Zasedanje svetovne konference ne bi izključilo druge oblike akcije na področju razorožitve.

Jugoslovanska spomenica bo objavljena kot uraden dokument OZN v četrtek, ko bo na zasedanju odbora za razorožitev govoril stalni zastopnik Jugoslavije Danilo Lekić. Predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj je v sporazumu s predsednikoma zveznega odbora SZDL Jugoslavije in zveznega odbora Združenja borcev NOB Jugoslavije sklical ob *Dnevu zmage* nad nacifašistično Nemčijo 9. maja skupno sejo vseh svetov zvezne skupščine, zveznega odbora Socialistične zveze Jugoslavije in zveznega odbora Zveze združenj borcev NOB Jugoslavije. Seja bo 9. maja ob 10. uri v veliki dvorani Doma sindikatov v Beogradu. Poročilo o pomenu *Dneva zmage* bo na seji podal Koča Popović, član izvršnega odbora zveznega odbora SZDL Jugoslavije.

B. B.

Nesoglasja med ZDA in Francijo glede Nemčije

BONN, 4. — Zahodnonemški kancler Erhard je sprejel danes francoskega poslanika v Bonnu in se z njim dolgo razgovarjal. V poučenih krogih pravijo, da sta govorila o nedavnem Gromikovem obisku v Parizu ter o težavah, ki so nastale med ZDA in Francijo glede vsebine izjave o Nemčiji, ki bi jo morale zahodne velesile objaviti ob dvajseti obletnici zaključka vojne. Poleg tega sta govorila tudi o bližnjem obisku de Gaulla v Bonnu.

Predstavnik vlade je izjavil, da ni bil še določen datum francosko-nemškega sestanka, toda z nemške strani so poudarili, da jim je na tem, da do tega sestanka pride v čimkrajšem času.

Zunanji minister Schroeder pa je sprejel ameriškega poslanika v Bonnu in mu je sporočil željo bonske vlade, naj bi se odbor poslanikov v Washingtonu sporazumel o dokončni vsebini zahodne izjave o Nemčiji. Znano je, da so bili dosedanji razgovori glede tega neuspešni, ker je francoska vlada predlagala, naj bi predvidevali «evropeizacijo» nemškega vprašanja.

V Bonnu so v političnih krogih opustili upanje, da bi prišlo do skupne izjave treh zahodnih držav, razen če se stalni odbor poslanikov v Washingtonu ne sporazume v zadnjem trenutku. Na torkovi seji niso mogli znatno približati raznih stališč in določen ni bil noben nov sestanek.

Francoski minister za obrambo Messmer je danes zaključil v Bonnu razgovore s tamkajšnjim ministrom za obrambo von Hasselom v zvezi z vojaškim sodelovanjem med obema državama. Podpisali so nov sporazum o razvoju sodelovanja na področju elektronike. Prav tako so strokovnjaki obeh držav dobili nalogo, naj pripravijo konkreten program zaradi skupne graditve helikopterjev. Zahodna Nemčija je tudi sprejela proučevanje izdelovanja poltonskega vozila vrste džipa skupno s Francijo in z Italijo.

SEATO

LONDON, 4. — Danes se je nadaljevala tajna seja konference ministrov SEATO. Zvedelo se je, da so govorili o Kambodži in Vietnamu. Britanski zunanji minister Stewart je poudaril, da britanska vlada ne more poslati vojaške pomoči v Južni Vietnam, toda Velika Britanija nudi Južnemu Vietnamu gospodarsko in tehnično pomoč.

Glede Malezije je Stewart izjavil, da «indonezijske vojne priprave silijo britansko vlado, da sprejme obrambne ukrepe». Stewart je dejal, da se «indonezijske ambicije ne omejujejo na Malezijo». Pri tem pa je dejal, da britanska vlada želi, da bi sporazumno rešili spor z Indonezijo.

«COMPAGNIA MEDITERRANEA DI ASSICURAZIONI» V PARLAMENTU

Pogajanja Confindustria-sindikati o kolektivnih odpustih v industriji

Senat začel splošno razpravo o vladnem odloku za poživitev gospodarske dejavnosti - Danes seja vodstva PSI - Fanfani na zasedanju posvetovalne skupščine evropskega sveta v Strassburgu

RIM, 4. — Predsednik vlade je sprejel na ločen razgovor ministre Piccionija, Scaglio in Ferrari Aggradija ter poslanko Elisabetto Conci, za njimi pa še predsednika mednarodnega zavoda za pravne vede odv. Turana, ki mu je izročil knjigo o reformi kazenskega zakonika in o reformi kazenskega postopnika. Zvečer je Moro sprejel novega čilskega veleposlanika Francisca Pinta Santa Cruz in novega delegiranega upravnika RAI-TV dr. Giannija Granzotta.

V poslanski zbornici so bile na dnevnem redu interpelacije PSIUP in MSI o položaju, ki je nastal po prisilni likvidaciji zavarovalne družbe «Compagnia Mediterranea di Assicurazioni» in vprašanje Gelminija (KPI) o istem argumentu; druga točka dnevnega reda pa je obsegala vprašanja poslancev o drugih argumentih pretežno krajevnega značaja.

Interpelantom je odgovoril podtajnik ministrstva za industrijo in trgovino Oliva, interpelanti pa niso bili zadovoljni z njegovim odgovorom in so priporočali, naj vlada sprejme ustrezne ukrepe, da bi šli na roko predvsem obrtniškim avto prevoznikom, ki jih je stečaj zavarovalne družbe tako prizadel, da utegnejo izgubiti celo svoja prevozna sredstva.

V senatu se je začela splošna razprava o vladnem zakonskem odloku za poživitev gospodarstva. Senator Roda (PSIUP) bo obrazložil nasprotovanje svoje stranke temu odloku, kritične pripombe liberalcev pa je obrazložil senator Bosso. Razprava se bo nadaljevala jutri.

Danes popoldne je bil nov sestanek med predstavniki Zveze industrijcev in predstavniki sindikatov CGIL, CISL in UIL, na katerem so obravnavali vprašanje kolektivnih odpustov v industriji, dopoldne pa so podpisali sporazum o individualnih odpustih, ki sta ga CISL in UIL parafirali že 29. aprila.

V zvezi s tem sporazumom je Zveza industrijcev objavila danes sporočilo, v katerem poudarja med drugim, da ta sporazum o individualnih odpustih «dokazuje občutljivost industrijcev za socialna in človeška vprašanja, ki imajo še poseben pomen v trenutku, ko gospodarska depresija otežkoča delavcem, da bi mogli menjati delovno mesto». V tem sporočilu se hkrati zatrjuje, da sporazum predstavlja žrtev za industrijce. Zveza industrijcev je proti temu, da bi temu sporazumu dali zakonsko obliko, ker da bi to bilo v nasprotju s 3. členom ustave, hkrati pa tudi s členom 39, ki pridržuje sindikalnemu sistemu vse delovne odnose, in s členom 41, v kolikor bi s tem «hudo kršili načelo zasebne pobude» v gospodarstvu.

Jutri bo seja vodstva PSI, na kateri bodo proučili političen položaj, zlasti v zvezi z mednarodnimi vprašanji (Vietnam, S. Domingo) in z vprašanjem gospodarskega načrtovanja. O vprašanju načrtovanja pa bo zlasti razpravljala gospodarska komisija stranke, ki se bo sestala v torek.

Lombardi je v razgovoru z novinarji dejal, da bo zahteval, naj bi tematiki načrtovanja posvetili posebno zasedanje centralnega odbora stranke.

V četrtek bo prva seja «komisije štiridesetih», ki jo sestavljajo člani vodstva centralnega odbora PSI, in ki mora izdelati osnutek za morebitno organizacijo kongresa na podlagi «tez» v težnji, da bi se tako izognili togi opredelitvi članstva stranke, ki jo nujno poyzroča kongresna diskusija na podlagi že vnaprej izdelanih in nasprotujočih si resolucij. Za tako kongresno diskusijo so načelno avtonomisti in levica, medtem ko so pristaši Lombardija skeptični glede možnosti in ustreznosti take diskusije in zatrjujejo, da bodo «teze» imele isto vlogo kot resolucije.

Na svoji seji, ki bo v četrtek, bo vodstvo PSIUP proučilo politični položaj v luči najnovejših mednarodnih dogodkov.

Ko je povzel besedo v posvetovalni skupščini evropskega sveta v Strassburgu, je zunanji minister Fanfani izkoristil okoliščino, da je temu zasedanju prisostvovala, kot gost, tudi delegacija ameriškega kongresa, in poudaril, da «smo gotovi, da bodo mogli poročati ameriškemu javnemu mnenju o vtisih, ki so jih tu dobili glede funkcij, dosežkov in smotrov evropskega sveta, hkrati pa tudi o trdni želji, da bi vprašanja, ki so se danes odprla v južnovzhodni Aziji in v Srednji Ameriki, našla čimprejšnjo rešitev na podlagi načel svobode, pravičnosti, varnosti in miru, ki navdihujejo vse države članice evropskega sveta in zatrdno tudi ZDA. To bo le povečalo in poglobilo vezi, ki združujejo vse narode, ki so zastopali v Strassburgu, z veliko demokracijo onstran Atlantika».

Fanfani je v nadaljevanju svojega govora omenil nove pobude odbora zunanjih ministrov in izrazil prepričanje, da jih bo skupščina podprla, «kakor bo hkrati podprla tudi pripravljalna dela, da bi zadovoljili želji, ki so jo izrazili določeni narodi vzhodne Evrope, za navezanje nekaterih posebnih stikov z evropskim svetom». Na koncu svojega govora je Fanfani zlasti poudaril potrebo po hitrejšem procesu evropske združitve in pripomnil, da so predvsem mlajši rodovi nestrpni spričo počasnosti tega procesa in da ne razumejo, kako je mogoče, da so vlade, po skoraj dvajsetih letih evropeistične dejavnosti in po nedvomnem uspehu gospodarske integracije, še vedno tako omahljive, ko gre za to,» da se postopno, toda odločno podamo na pot, ki nas mora privesti do enotnosti Evrope.

DANES

Danes je v Ajdovščini slovesna proslava dvajsete obletnice prve slovenske vlade. Ta zgodovinski dogodek je pomenil krono krvave narodnoosvobodilne borbe vsega slovenskega naroda. Zato se tega dogodka na današnji dan spominjamo z vsem slovenskim narodom tudi Slovenci v Italiji, ki smo po vseh svojih močeh k zmagi prispevali.

V San Domingu so ameriški vojaki, ki jih je sedaj tam že 18.500, praktično obkolili uporniške čete, s katerimi je prišlo do spopada, ki je trajal približno dve uri. Hkrati pa je dominikanski parlament z 49 glasovi proti 10 izvolil polkovnika Caamana za začasnega predsednika republike, ker se je bivši predsednik Bosch, ki živi v Portoriku, odrekel svoji pravici do predsedniškega mesta ter je izjavil, da ima republika sedaj ustavno vlado, ki izhaja iz ljudske volje in ki bi jo morale priznati vse vlade Amerike. Toda predstavnik vlade ZDA je že sporočil, da vlade predsednika Caamana ni mogoče priznati, češ da sedaj «ni nobene dejanske vlade». Caamano pa je že zaprosil za priznanje vseh držav zahodne poloble in je včeraj prisegel ter izjavil, da uporniško gibanje ni komunistično. Proti ameriški intervenciji so se ponovno izrekle vlade Čila, Mehike, Venezuele, Urugvaja, medtem ko so številni poslanci v brazilski poslanski zbornici obsodili ravnanje brazilske vlade; celo v Kanadi ne verjamejo ameriškim izgovorom, s katerimi hočejo opravičiti intervencijo. Proti ameriškemu napadu so bile predvčerajšnjim demonstracije v Argentini, Čilu in Venezueli in tudi na eni glavnih ulic New Yorka.

Komisija za kredite ZDA je včeraj odobrila novih 700 milijonov dolarjev, ki jih je predlagal Johnson v vojaške namene v Vietnamu in Dominikanski republiki. Proti odobritvi kreditov je protestiral senator Morse, ki je dejal, da Johnson nima potrebne ustavne oblasti, da bi lahko še nadalje vodil vojno, ne da bi jo kongres napovedal.

Varnostni svet se je vnovič sestal včeraj in se bo sestal tudi nocoj. Razpravljal je o sovjetski resoluciji, ki zahteva obsodbo ameriške vojaške intervencije in grobe kršitve listine OZN ter odhod ameriških čet. Govoril je tudi francoski delegat, ki je dejal, da je treba takoj odpraviti navzočnost čet na otoku, ker se zdi, da se ameriška intervencija izvaja proti tistim, ki zahtevajo ustavno zakonitost na otoku.

Tudi včeraj so ameriška letala bombardirala Severni Vietnam — s 150 letali. Na seji SEATO pa je britanski zunanji minister izjavil, da njegova vlada nudi Južnemu Vietnamu gospodarsko in tehnično pomoč.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 19,3, najnižja 11,6, ob 19. uri 17; vlaga 62 odst., zračni tlak 1011,9 pada, veter 5km vzhodnik, nebo 7 desetin pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 15,6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 5. maja
Miran
Sonce vzide ob 4,47 in zatone ob 19,17. Dolžina dneva 14,30. Luna vzide ob 7,41 in zatone ob 0,00
Jutri, ČETRTEK, 6. maja
Janez

S SEJE DEŽELNEGA SVETA

Začetek razprave o proračunu in programski izjavi odbora

Po odgovorih na razna vprašanja in interpelacije, je spregovorilo v razpravi 13 svetovalcev

Včeraj je začel deželni svet splošno razpravo o proračunih za leto 1964 in 1965 in o programski izjavi predsednika deželnega odbora Berzantija. Skupno sta jutranja in popoldanska seja trajali kar osem ur.

V začetku seje so odborniki odgovorili na nekaj vprašanj in interpelacij svetovalcev. Zatem se je pričela razprava o proračunu, v kateri je dopoldne in popoldne spregovorilo trinajst svetovalcev, in sicer Moro za PSI, Pellegrini, Bacicchi in Coghetto za KPI, Metus, Virgolini, Rigutto, Debiasio, Chieu in Ramani za KD, Gefter Wondrich za MSI, Cumbat za PRI in Rinaldo Bertoli za PLI.

Prvi je spregovoril Metus (KD). V bistvu je pohvalil programsko izjavo predsednika Berzantija in proračun ter izrekel upanje, da bodo tudi v naši deželi dozoreli pogoji za sodelovanje s socialisti in drugimi silami levega centra. V zvezi s politiko odbora je dejal, da so zanjo značilni tudi odnosi z našimi sosedi, ko se iskreno izjavlja, da je potreben odkrit razgovor z narodi v okviru miru in varnosti in ko se nameravajo dati pobude za okrepitev in poglobitev kulturnih in gospodarskih odnosov z mejnimi državami, zlasti pa s Koroško in Slovenijo. Ničbe ne more spregledati političnega in človečanskega pomena, ki ga vsebuje takšna internacionalistična zasnova, saj bi zapiranje oči pred tem dejstvom pomenilo političen konformizem. S tem stališčem odbora in s stiki, ki sta jih imela odbor in predsednik s političnimi predstavniki Slovenije, se postavlja naša dežela na konstruktivno stališče, ki se uresničuje v zaželeni solidarnosti med našim ljudstvom s slovenskim in avstrijskim ljudstvom, za kar se izraža tudi želja, za enake stike s Koroško. Zatem je Metus govoril o širši mednarodni politiki odnosov s srednjo Evropo in s SET. Zatem je obravnaval razna splošna vprašanja, ki izvirajo iz proračuna, v zvezi z industrijo, zaposlitvijo in gospodarstvom sploh.

Komunist Pellegrini je v začetku omenil Berzantijevo programsko izjavo in dejal, da je sklicevanje na levi center jalovo, saj ni nobenega upanja, da bo ta politična usmeritev v sedanji obliki sploh še kaj dosegla. Zato so vsa upanja le žalostne utvare. Pri tem je omenil izjave Lombardija in samega tajnika PSI De Martina ter dejal, da bo levica v Krščanski demokraciji resnično svobodna, ko se bo izločil levi center v sedanji obliki. Zatem je polemiziral z Metusovimi izjavami in rekel, da boleha za neozdravljivim optimizmom. Ostro je kritiziral vladni načrt gospodarskega razvoja ter dejal, da politične sile, ki so sedaj na oblasti, ne bodo sploh mogle izvesti nobenega programa ki bi bil v korist ljudstvu. Vprašal se je tudi, kakšno je sploh sedanje stališče PSI v deželi, ker se socialisti niso izrekli o njem v razpravi o proračunu v prvi deželni komisiji. Pritožil se je nad zamudo pri izdajanju norm o uresničitvi deželnega statuta. Kar se tiče zunanje politike, je dejal, da se dežela ne sme omejevati samo na dobre odnose s sosedi, marveč da se mora boriti za mir sploh, saj je to bistveno vprašanje. Končno je dejal, da je njegova skupina nezadovoljna bodisi s proračunom bodisi s programsko izjavo deželnega predsednika.

Za njim je govoril načelnik socialistične skupine Moro. Rekel je, da je nujno predmet te razprave odnos med socialističnimi in katoliškimi množicami. Čeprav ni prišlo pri zadnjih pogajanjih za sestavo deželnega odbora do sporazuma, ostaja vprašanje omenjenega odnosa še vedno odprto. Zatem je Moro orisal socialistično politiko v zadnjih 60 letih in odnose s katoličani. Omenil je fašistično zatiranje in rekel, da so se socialisti in katoličani spet znašli ramo ob rami po 8. septembru 1943. Kar se tiče teh odnosov, je omenil tudi stališče socialističnega voditelja Morandija, ki je vedno zagovarjal sodelovanje, seveda na pravilni podlagi. Glede krajevnega položaja morajo socialisti seveda presojati objektivni razvoj in težnje ter se zato ne more vsedržavni obrazec sodelovanja v levem centru mehanično prenesti na deželno in druge uprave. Moro je pri tem tudi zavrnil razlago predsednika Berzantija o vzrokih razbitja pogajanj za ustanovitev odbora levega centra, v katerem bi bili zastopani tudi socialisti. Pri tem namreč ne gre za pomanjkanje popolne dozorelosti pogojev, ki so neuresničili na vsedržavni ravni. Socialisti niso šli v deželni odbor, ker so bile nekatere njihove programske zahteve zavrnjene, predvsem pa zahteva po ustanovitvi ustanove za razvoj kmetijstva. Zato so socialisti v deželnem svetu na razne stvari pristali, drugim so nasprotovali, pri nekaterih pa so se vzdržali. Socialisti se zavedajo, da je v naši deželi še posebno potreben levi center, ki pa more biti na naprednih položajih. Glede samega proračuna pa gojijo socialisti še nekatere dvome, ki jih bo treba razčistiti. Zato je stališče socialistov stališče pričakovanja.

Za Morom je spregovoril misovec Gefter Wondrich, ki je zavzel do proračuna in do programske izjave odklonilno stališče. Nato je govoril še demokristjan Rigutto.

Na popoldanski seji je prvi spregovoril liberalec Rinaldo Bertoli, znani furlanski industrijec. Kritiziral je proračun in dejal, da se liberalci ne strinjajo niti s proračunom niti z Berzantijevo izjavo ter da ne bodo zato oddali svojega glasu v prid. Demokristjan Virgolini je imel dolg govor o kmetijstvu, v katerem je predvsem očital komunistom, da se niso nikoli resnično zanimali za kmetijstvo, kar je povzročilo nekoliko polemike. Odločno je zagovarjal politiko Bonomijeve organizacije in dejal, da so imeli furlanski kmetje velike koristi od «zelenega načrta». Republikanec Cumbat je dejal, da je proračun v glavnem pozitiven in da se zato v bistvu strinja z njim.

Precej izčrpen govor je imel zatem deželni tajnik KPI Bacicchi, ki je kritično ocenil razne postavke in politiko večine ter izrazil tudi dvome v zvezi s politiko PSI. Dejal je, da se iz proračunov vidi politika starega kova. Program ni v bistvu različen od tistega, ki so ga lanskega junija socialisti zavrnili. Kvečjemu pomeni proračun v primeri s sporazumom v juniju celo kak korak nazaj, na primer v kmetijstvu. Po izjavah dr. Berzantija bi lahko sodili, da vprašanje slovenske manjšine sploh ne obstaja. Razlika je torej samo v tem, da sedaj sodeluje PSI v številnih občinskih svetih v deželi. V zvezi z mednarodno politiko je Bacicchi dejal, da je treba spremeniti odnose v Skupnem evropskem tržišču ter da je treba zagotoviti tržaškemu pristaništu vsaj enake pogoje, kot jih uživajo pristanišča v drugih državah te skupnosti. Rekel je, da se strinja z ustanovitvijo finančne družbe, ki pa mora biti v javnih rokah. Prav tako se strinja z ustanovitvijo posebnega zavoda za obrt ter je še poudaril zahtevo po ustanovi za kmetijski razvoj. Končno je poudaril nujnost nove večine.

Zatem so spregovorili še demokristjani De Biasio, Chieu in Ramani, ki so obravnavali razna posebna vprašanja. Zadnji je spregovoril komunist Coghetto in obravnaval zlasti vprašanja gorskih področij.

Sestanek članov žirije za reklamne filme

Člani obeh žirij, ki si bosta ogledali in ocenili vrsto propagandnih filmov, ki jih predvajajo v reklamne namene po italijanskih kinematografih in po televiziji, so se včeraj prvič sestali na skupni seji v prostorih hotela Excelsior. Zadnje priprave na VIII. državni festival reklamnega filma, ki ga kakor vsako leto organizirajo kot stransko prireditev tržaškega mednarodnega vzorčnega velesejma ob sodelovanju s tržaškim centrom za gospodarski razvoj, gredo tako h koncu. Danes zjutraj bodo začeli s pravim programom ter bodo zavrteli prve filme, ki se potegujejo za to posebno priznanje. Jutri pa bodo začeli prihajati v naše mesto tudi strokovnjaki, ki se bodo udeležili kongresa z isto tematiko.

PROSLAVA «EVROPSKEGA DNE»

Trg pred velesejmom imenovan po De Gasperiju

V okviru manifestacij za počastitev «Evropskega dneva», ki ga praznujejo danes v 17 državah evropskega sveta, in ki jih prireja tržaška občina, bodo danes ob 18. uri na trgu pred vhodom v velesejem odkrili ploščo, s katero se ta trg poimenuje po Alcidu De Gasperiju.

Občinski odbor je ob tej priložnosti izdal na meščane proglas, v katerem je med drugim rečeno, da se občina pridružuje proslavam v počastitev tega dneva, ki odraža prepričanje o nujnosti združevanja evropskih narodov.

Svečanostim se pridružuje tudi pokrajinska uprava, ki v svojem proglasu pravi med drugim, da se pripravlja ceremonija, med katero bodo nagradili študente mestnih šol, ki so zmagali s temo «Evropska skupnost».

* **Danes 5. t.m. ob 19. uri** bosta v kulturnem krožku «Rodolfo Morandi» Claudio Luttini in Elsa Fonda čitala odlomke, pesmi in pričevanja o italijanskem odporniškem gibanju.

ZANIMIVE UGOTOVITVE DR. PINCHERLEJA V OBČINSKEM SVETU

Za zgraditev prehodov pod Trgom Goldoni bi morala občina plačati 450 milijonov lir

Dr. Pincherle predlaga, naj odbor umakne predlog sklepa o izročitvi del podjetju Porfirio, ki postavlja nesprejemljive pogoje, in razpiše zasebno dražbo

Svoj čas smo tudi mi objavili članek, v katerem smo pozivali občinsko upravo, naj predloži v odobritev občinskemu svetu sklep o gradnji podzemeljskih prehodov na Trgu Goldoni, ki naj bi jih zgradilo podjetje Porfirio za koncesijo podzemeljskega prostora pod trgom, kjer naj bi podjetje zgradilo zase veliko dvonadstropno garažo in razne druge poslovne prostore. Iz prvih podatkov o ponudbi podjetja Porfirio se je zdelo, da občina ne bo potrošila niti ene lire za gradnjo prehodov.

Po predložitvi zadevnega sklepa v občinskem svetu in po obrazložitvi celotnega vprašanja, ki jo je dal odbornik za javna dela inž. Colautti, pa je bila ponudba podjetja postavljena v popolnoma drugačni luči.

V razpravi o tem vprašanju, ki se je začela na ponedeljkovi seji občinskega sveta in se bo nadaljevala prihodnji teden, je svetovalec dr. Pincherle (PSIUP) s podatki dokazal, da bi bil sklep o gradnji podzemeljskih prehodov in o koncesiji podjetju Porfirio za gradnjo garaže in poslovnih prostorov pod Trgom Goldoni izključno v korist zasebnega podjetja, ter da bi občinska uprava morala kljub vsemu plačati podjetju v 15 letih 450 milijonov lir. Dr. Pincherle je najprej napravil prerez skozi celotno «zgodovino» predlogov za gradnjo omenjenih prehodov in poudaril, da so bili leta 1960-61 napravljeni načrti, na osnovi katerih naj bi občina porabila 83 milijonov lir za gradnjo prehodov in vseh ostalih del, kot na primer premestitev raznih podzemeljskih električnih, vodovodnih in drugih napeljav. Ti stroški so se v letu 1963 povišali na 120 milijonov lir. Za ta dela je občina 28. aprila lani povabila na javno dražbo 38 podjetij, vendar pa se ni niti eno prijavilo. Komaj mesec dni po razpisu dražbe pa se je pojavilo podjetje Porfirio, ki je predlagalo občini, da bo zgradilo prehode na «lastne stroške», če mu občina da v brezplačno koncesijo za 30-35 let ves prostor pod Trgom Goldoni, kjer bi podjetje zgradilo dvonadstropno garažo za približno 400 avtomobilov ter razne prostore za trgovine. Po 30-35 letih, se pravi leta 2000, pa naj bi bili vsi podzemeljski prostori darovani občinski upravi.

Toda po zamisli podjetja Porfirio naj bi občina plačala podjetju za dobo 15 let 20 ali 29 milijonov lir letno (te vsote naj bi bile odvisne od širine in dolžine prehodov), kar bi po 15 letih znašalo 300 milijonov odnosno 450 milijonov lir. Svetovalec je nato poudaril, da je občinski odbor sprejel v celoti ta predlog podjetja in je nato sestavil predlog sklepa, ki je bil predložen v odobritev svetu.

Potem ko je svetovalec kritiziral odbor, da je sploh sprejel ponudbo enega samega podjetja in da ni razpisal javne dražbe, je obširno obravnaval tudi razvoj prometa v središču mesta in je postavil vprašanje, ali je sploh primerno graditi v središču mesta tako veliko garažo, ki lahko v prihodnosti ovira promet. Nato je dr. Pincherle ugotovil, da bi občina, če bi sama zgradila prehode, lani porabila 120 milijonov lir, letos pa največ od 10 do 12 odstotkov več. Podjetje Porfirio pa zahteva od občine, poleg brezplačne koncesije za izkoriščanje podzemeljskega prostora pod Trgom Goldoni, še 300 milijonov odnosno 450 milijonov lir za prehode, se pravi enkrat ali celo dvakrat toliko, kot bi bili stroški, če bi občina prehode zgradila sama.

Na osnovi teh in še drugih utemeljenih ugotovitev je dr. Pincherle predlagal, naj občinski odbor najprej razpiše natečaj za urbanistično ureditev Trga Goldoni in njegove bližine. Če bodo strokovnjaki ugotovili, da je primerno zgraditi tudi garažo, je dejal dr. Pincherle, potem naj občina odloči, ali bo garažo zgradila sama, ali pa bo izdala koncesijo kakemu zasebnemu podjetju. V tem drugem primeru pa bi moralo podjetje plačati občini najemnino za zasedbo javnega prostora, in ne občina podjetju, kot se to sedaj predlaga. Za sedaj pa je dr. Pincherle predlagal, naj odbor umakne predloženi sklep in naj poskrbi, da bo celotna zadeva urejena na osnovi zasebne dražbe, na katero naj se povabijo vsa kvalificirana podjetja.

Poročilo dr. Pincherla je zbudilo v občinskem svetu veliko zanimanje in vse kaže, da se večina usmerja na njegov predlog, naj odbor za sedaj umakne predloženi sklep in naj se celotno vprašanje bolj podrobno in odgovorno prouči.

DESET DNI PRED OTVORITVIJO V LJUBLJANI

Že nad 30 italijanskih podjetij prijavljenih za sejem Alpe-Adria

Videmska pokrajina bo zastopana s kolektivno razstavo v priredbi trgovinske zbornice - V kratkem odobritev uvoznih kontingentov

Še deset dni nas loči od otvoritve IV. mednarodnega sejma obmejne blagovne izmenjave «Alpe-Adria», ki bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani od 15. do 23. maja. Letos bo ta prireditev brez dvoma doživela večji uspeh kakor v prejšnjih letih, in sicer v prvi vrsti zaradi tega, ker so bile letos razstavljavcem zagotovljene razne olajšave, kar zadeva prodajo razstavljenega blaga za široko potrošnjo, pa tudi kar se tiče deviznih razpoložljivosti za uresničenje na sejmu sklenjenih uvozno-izvoznih poslov. Da se IV. sejmu «Alpe-Adria» obeta večji uspeh kakor sicer, je lahko sklepati tudi po nenavadno visokem številu razstavljavcev, ki se je že doslej priglasilo na upravo velesejma. Svojo udeležbo je z italijanske strani zagotovilo že preko 30 uvozno-izvoznih podjetij, delniških družb in komercialnih tvrdk. Med razstavljavci, ki se bodo udeležili letošnje prireditve, bi omenili na primer industrijo Zanussi iz Pordenona, ki bo razstavljala izbor pralnih strojev znane znamke «Rex», dalje tržaško uvozno-izvozno podjetje Impexsport, drugo močno tržaško podjetje Trans-Trst, ki bo na sejmišču odprlo posebno pisarno z raznimi vzorci in prospekti, uvozno-izvozno podjetje Adriaimpex, industrijska družba ATLAS (Azienda Triestina Laminazione Siderurgica SpA), ki bo razstavljala hladno vajljene jeklene motorje, prožne cevi Italflex, toge Bergmannove cevi v svitkih itd., uvozno-izvozno tvrdko dr. Eugenio Vatta in številne druge tržaške firme. Tudi z Goriškega in Videmskega se je letos prijavilo več razstavljavcev kakor v prejšnjih letih. Videmska pokrajina bo na sejmu prisotna s skupno razstavo, ki jo bo priredila videmska zbornica za trgovino, industrijo in kmetijstvo.

V doglednem času pričakujemo, da bodo prizadeti ministrski krogi v Rimu odobrili uvozne kontingente, ki so povezani s poslovanjem med italijanskimi in jugoslovanskimi partnerji na sejmu Alpe-Adria. Kakor znano gre za spisek uvoznih postavk v skupni vrednosti dve milijardi lir ter za vzporeden spisek izvoznih postavk prav tako v skupni višini dve milijardi lir. Na predloženem spisku jugoslovanskega uvoza je 18 postavk, med temi agrumi, električni aparati, kemikalje, tkanine in konfekcija, pluta, papir, pribor za šport, barve in laki, razni stroji itd., blagovna lista jugoslovanskega izvoza pa obsega kar 34 postavk, tako mesne konzerve, živino za rejo in zakol, mesne proizvode, sadne sokove, sveže mleko, les in lesne proizvode, tkanine, tekstilno in usnjeno konfekcijo, proizvode kovinske industrije, papir, gradbeni material, hmelj, divjačino, itd.

Blagovna spiska za poslovanje med jugoslovanskimi in avstrijskimi partnerji pa se glasita na skupno vrednost 16,950.000 šilingov v vsaki smeri, ter obsegata prvi (uvoz avstrijskega blaga) 15, drugi (izvoz jugoslovanskega blaga) pa 27 postavk.

Nesreča minerja

Včeraj popoldne se je v sesljanskem kamnolomu, kjer je zaposlen, ponesrečil 39-letni miner Antonio Segulin iz Naselja sv. Mavra št. 118. Ko je pripravljal mine in postavljal detonator, se je ta nenadoma razpočil in plamen je Segulina oplazil po obrazu. Ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico, kjer se bo moral na dermatološkem oddelku zdraviti od 15 do 20 dni.

Trčenje avta in motofurgona

Na križišču Ul. delle Milizie in Ul. Lamarmora sta včeraj zjutraj trčila motofurgon «ape» TS 21632, ki ga je vozil 37-letni Pasquale Manosperti iz Ul. San Michele 29 ter fiat 1100 TS 26878, ki ga je vozil 42-letni mehanik Pavel Strajn iz Doline 131. Zaradi trčenja se je motofurgon prevrnil in Manosperti se je pri tem ranil in pobil po zatilju, desnem sencu, prsih in levi nogi. V bolnišnici se bo na nevrokirurškem oddelku moral zdraviti teden dni.

Usodna pomota s kalijevim galunom

43-letna Wilma Mian por. Mazzari iz Ul. Sv. Frančiška 10 je včeraj ponoči naredila usodno napako. Ker ni mogla zaspati, je v omarici, kjer hrani zdravila, poiskala uspavalno sredstvo. Toda zgrešila je stekleničko in namesto uspavalnega sredstva je v kozarcu vode raztopila dve žlički kalijevega galuna ter raztopino izpila. Mianova se je takoj zavedla napake ter nemudoma zaprosila za zdravniško pomoč v bolnišnici. Sprejeli so jo na drugi medicinski oddelek s pridržano prognozo.

POPOLDNE OD 13. DO 24. URE

Včeraj nenadna zapora vseh tržaških pekarn

Zaporo je določila vsedržavna zveza pekov zaradi nerazumevanja oblasti za rešitev raznih vprašanj pekovske stroke

Včeraj popoldne so bile od 13. do 24. ure zaprte vse pekarne v znak protesta proti nerazumevanju vladnih oblasti za rešitev vprašanj pekov. Zaporo pekarn je določila vsedržavna zveza pekov kot prvo protestno manifestacijo v vsedržavnem okviru, verjetno pa bodo tej zapori sledile še druge, če ne bo prišlo do kompromisa. V Rimu bo 25. maja vsedržavno zborovanje pekov, ki bodo razpravljali o problemih svoje kategorije in določili smernice za prihodnje akcije.

Peki zahtevajo med drugim olajšave glede določanja cen kruha, oziroma sprostitev cen, tako da bi določitev cene veljala samo za en tip kruha. Razen tega zahtevajo nove zakonske predpise glede proizvodnje, enotni nedeljski urnik po vsej državi, enotno prepoved nočnega dela, zmanjšanje davkov

Umestitev članov odbora za prehrano

Deželni odbornik za higieno in zdravstvo Nardini je sinoči umestil člane posebnega odbora, ki bo pripravil srečanje strokovnjakov s področja prehrane v prihodnjem septembru. Na srečanju, ki ga organizirajo pod pokroviteljstvom ministrstva za zdravstvo, bodo razpravljali o vprašanjih, ki zadevajo način prehranjevanja ter zadevno zakonodajo v tržaški, videmski in goriški pokrajini.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Tihotapci z avtom in čolnom padli v financarsko zasedo

Prvostopni sodniki so obsodili na zaporno in denarno kazen le dva, enemu pa so prizivni sodniki znižali kazen

Pred prizivnim sodiščem (predsednik Franz, tožilec Mayer, zapisnikar Parigi) sta se morala zagovarjati včeraj dva tihotapca, ki sta bila obtožena, da sta vtihotapila v Italijo 138,8 kg švicarskih cigaret.

Prvostopna obravnava je bila lani v maju v Gorici. Tedaj so sedeli na zatožni klopi naslednji obtoženci: Paolo Mammarella, star 42 let iz Padove (njegovo ime je prišlo na dan pred kratkim v zvezi z nekim drugim tihotapskim podvigom, kjer pa ni imel prstov vmes); Giuseppe Corbatto, star 53 let iz Tržiča-Drevored 24. maja 41; Roberto Glavich, star 38 let iz Tržiča-Ul. Marco Polo 17; Antonio Moralli, star 23 let iz Coma.

Vsi štirje so bili obtoženi, da so 27. maja 1962 zvečer skušali vtihotapiti v državo omenjeno količino cigaret. Dogodki pa so potekali takole.

Tistega dne je poveljstvo financarjev v Tržiču okrepilo nadzorstvo nad suhozemskim in morskim prometom. V ta namen je motorni čoln tipa «mototopo» odrinil z dvema financarjema na odprto morje, medtem, ko je po cestah križarila patrulja agentov s hitrim avtom. Motorni čoln in avto sta bila radijsko povezana s poveljstvom. Ta povezava je trajala dokler se zaradi oddaljenosti vozil ni prekinila.

Okoli 23. ure zvečer je motorizirana patrulja na kopnem naletela v kraju «Fossa vecchia» na dva avtomobila, ki sta bila parkirana na neki njivi. Agenti so se približali skupini ljudi, ki so bili v bližini avtov ter jih pozvali, naj ostanejo na mestu. Nastal je živ žav in eden izmed avtov se je nenadoma premaknil ter si skušal utreti pot do ceste. Šofer pa je bil neroden ter je zadel ob avto, ki je bil pred njim. Medtem sta dva financarja oddala tri strele v zrak. Potniki v avtu so zapustili vozili ter izginili v noč. Financarji so pregledali oba avtomobila ter našli omenjeno količino cigaret. V enem izmed vozil so našli tudi klobuk z oznako «MP», ki je bil zavit v ovitek nekega milanskega podjetja. Na ovitku pa je bilo jasno napisano ime «Mammarella».

Ob 20.30 pa je patrulja motornega čolna, ki je križarila med Zdobo in krajem «Giarrette» slišala brnenje motornega čolna, ki je plul proti obali. Deset minut pozneje je motorni čoln priplul spet na odprto morje ter se z ugašenimi lučmi odpeljal z vso naglico proti Panzanu. Financarji so ga zasledovali in dohiteli. Na čolnu sta bila Corbatto in Glavina. Ta dva sta izjavila, da sta ves dan ribarila (plen pa je bil malenkosten) in da se jima je pokvaril motor. Užgal se je le nekaj sto metrov prejko so ju dohiteli financarji. Vedno sta zanikala, da bi sodelovala pri tihotapski akciji.

Ko so financarji prijeli Mammarella v Padovi, je ta odločno odbil, da je sodeloval pri akciji. En avto je bil včasih res njegov, toda medtem ga je bil že prodal nekemu Morallu. Res je, da kupoprodajna pogodba ni bila še sklenjena, toda z avtom je v resnici razpolagal Moralli. Tega so financarji prijeli šele mesec dni pozneje. Moški je priznal, da je zagrešil tihotapstvo, toda ni izdal nobenega sokrivca.

Goriško kazensko sodišče je lani spoznalo Mammarella in Morallija za kriva ter obsodilo prvega na 1 leto zapora in 9,3 milijona lir globe, a drugega na 8 mesecev zapora in 6,2 milijona lir globe. Ostala dva obtoženca je oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

Proti tej razsodbi sta se pritožila le Mammarella in Moralli. Temu so prizivni sodniki znižali kazen na 2 meseca zapora in 4,35 milijone lir globe. V ostalem so potrdili prvotno razsodbo.

Počila je brizgalka in ranila delavcu roko

Žrtev nesreče na delu je postal včeraj 45-letni delavec Giordano Crevatin iz Ul. Machlig 6, ki je v vrtcu «Istria» v Ul. Puccini, s pomočjo brizgalke brizgal lepilo pod plast linoleja. Nenadoma je brizgalka počila in drobci stekla so Crevatina ranili po levi roki. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer se bo moral na ortopedskem oddelku zdraviti dva tedna.

V DESETIH LETIH IMA NA VESTI VEČ STO ŽRTEV

Zaključena sleparska kariera prebrisane sleparke «La Rosse»

Starim ženicam se je predstavljala kot uslužbenka ECA ali pa kot vplivna oseba IACP in od njih izvabljala denar

Besedo «poštenje» je 59-letna Giovanna Surina, imenovana «la Rossa», po rodu z Reke in brez stalnega bivališča, izbrisala iz slovarja. Njen glavni življenjski smoter je bila goljufija in tatvina. Toda Surinova je pred približno mesecem dni zaključila svojo dolgoletno nepošteno kariero v koronejskih zaporih, kamor so jo pospremili agenti letečega oddelka policije po njeni aretaciji 10. aprila na Trgu Giuliani.

Surinova je prebrisana ženska. Delo ji ni nikoli dišalo, zato si je izmislila način kako goljufati predvsem stare ženice, ki so povečini živele same v bornih stanovanjih. «La Rossa», tako imenovana ker ima rdeče lase, je najprej poizvedovala pri sosedih o žrtvi, ki jo je nameravala ogoljufati. Potem se je predstavila kot uslužbenka podporne občinske ustanove ECA, ali pa kot vplivna oseba pri IACP. Starim ženskam je obljubljala povišanje pokojnine ali lepša in prostornejša stanovanja. K svojim žrtvam je prihajala že pripravljena, z vrsto formularjev in kolkovanim papirjem; znala pa je tako prepričati, da je skoraj vse svoje žrtve ogoljufala. Če že ni bilo mogoče iztisniti kaj več, je Surinova dobila najmanj tristo lir, za kolkovani papir.

Nepošteno delovanje Surinove se je vleklo že dolgih deset let, razen enega leta, tri mesece in 16 dni, ko jih je presedela v zaporu zaradi tatvine. Ko pa so jo spet spustili na svobodo se je Surinova ponovno lotila svojega dela. Bila je tako prebrisana, da je stalno menjavala stanovanje, ali celo prenočevala pri slučajnih znancih ter s tem neprestano mešala strene policistom, ki so ji bili za petami. Na tak način se je celo izognila zaporu, ker jo je sodišče nekoč obsodilo na eno leto, šest mesecev in 13 dni zapora zaradi tatvine.

Kljub temu je «La Rossa» neustrašeno nadaljevala s svojimi goljufijami in v desetih letih, razen seveda leta in tri mesece, ko je sedela v zaporu, ogoljufala na stotine žrtev. V najboljšem primeru je dobila po 30.000 lir, v najslabšem pa samo 300, 70-letni upokojenki Giovanni Fonzar iz Ul. dell'Industria 16 pa je nekoč ukradla celo pokojnino. Prijave so se kopičile, več pa je takih ženic, ki sploh niso izpolnile prijave, ker so se morda bale sorodnikov. Bilo bi predolgo, da bi našteli vse žrtve, katere je Surinova ogoljufala.

«La Rossa» je te dni končala s svojim nepoštenim delovanjem. Po dolgem zaslišanju na kvesturi so jo agenti odpeljali po mestnih ulicah in ženska jim je točno pokazala vse stavbe, v katerih je izvrševala svojo «službo». Agenti so Surinovo odpeljali nato v zapor, kjer je v pričakovanju sodbe. Prestati pa bo morala tudi kazen, ki je ni odsedela.

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

V četrtek, 6. maja ob 18. uri premiera (premierski abonma)

TRNULJČICA

mladinska igra v treh dejanjih
Po Grimmu napisala
E. in E. Martinuzzi
Režija ADRIJAN RUSTJA

PONOVITVE
V petek, 7. maja ob 18. uri (abonma I. ponovitev),
v soboto, 8. maja ob 18. uri (abonma red A in B)

(Nadaljnje ponovitve Trnuljčice bodo objavljene v prihodnji številki)

V nedeljo, 9. maja ob 17. uri in v torek, 11. maja ob 17. uri

NA SPLOŠNO ŽELJO OBČINSTVA

VELIKI SLOVENSKI PASIJON

Prodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma vsak dan od 11. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav.

Danes, 5. t. m. ob 20.45 bomo v dvorani prosvetnega društva Ivan Cankar, Ul. Montecchi 6/IV., predvajali barvne diapozitive o krajih kamor bomo šli 23. t.m. na skupni izlet.

Vljudno vabljeni vsi člani in prijatelji društva.

Vpisovanje za izlet se nadaljuje.

Kino

Nazionale 16,00 «007 licenza di uccidere» Technicolor, Sean Connery, Ursula Andress, Tretji teden.
Arcobaleno 16,00 «L'uomo che morì tre volte» Stanley Baker.
Excelsior 16,00 «Mille e una donna» Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16,00 «Invito ad una sparatoria» Yul Brynner, George Segal Technicolor.
Grattacielo 16,00 «Gli impetuosi» James Darren. Technicolor
Alabarda 16,30 «A 017 dalla Francia senza amore» Sean Connery. Zadnji dan.
Filodrammatico 16,30 «82 Marines — Attak» Vojni film
Aurora 15,30 «Questo pazzo, pazzo, pazzo mondo».
Cristallo 16,00 «Come si seduce un uomo» Technicolor Tony Curtis, Nathalie Wood. Prepovedano mladini pod 14 letom.
Garibaldi 16,30 «Il promontorio della paura» Gregory Peck. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Capitol 16,00 «La congiuntura» Technicolor. Vittorio Gasman, Joan Collins. Zadnji dan.
Impero 16,00 «Matrimonio all'italiana» Prepovedano mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 15,00 «Scandalo in società» Janet Franciscus, Suzanne Pleshette.
Moderno 16,00 «Londra chiama Polo Nord» Zadnji dan.
Astoria 16,30 «Sangue misto» Ava Gardner Technicolor.
Astra 16,00 «L'invasione dei mostri verdi».
Abbazia 16,00 «Il segreto di Budda» Technicolor. B. Harris. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ideale 16,00 «Ercole contro i Figli del Sole» Technicolor. Mark Forest.

Gledališča

VERDI

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic za šesti koncert spomladanske simfonične sezone, ki bo v četrtek ob 21 uri pod vodstvom dirigenta Maria Rossija in s sodelovanjem «Tržaškega tria».

Na programu so skladbe: Frescobaldi-Ghedini — Stirje stavki; Ghedini — Koncert za orkester, violino, čelo, klavir in recitativ; Schumann — Četrta simfonija op. 120.

TEATRO STABILE

Danes dne 5. t.m. debut skupine «Teatro delle Novità» z Montanellijevo igro «Renicni Della Rovere» z Mariom Carotenutom v glavni vlogi. Rezervacija in prodaja vstopnic v galeriji Protti. Cene: parter 2000 lir, za abonente dramske sezone 1200 lir, balkon 500 lir.

Kino na Opčinah

predvaja danes, 5. t. m. ob 18. uri film:

L'amore difficile

(TEŽAVNA LJUBEZEN)

Igrajo: C. SPAAK, N. MANFREDI, E. M. SALERNO, CLAUDIA MORI in V. GASSMAN

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 5. t. m. ob 19.30 uri film:

I CONQUISTATORI DEI 7 MARI

(Zavojevalci sedmih morij)
Igrajo: JOHN WAYNE in SUSAN HAYWARD

POTOVALNI URAD «AURORA»
TRST, Ul. Cicerone 4, tel. 29243
PRIREDI OB NOGOMETNI TEKMI

MADŽARSKA-ITALIJA

IZLET V BUDIMPESTO Z OSEBNIMI AVTOMOBILI in sicer od 26. do 29. junija 1965.

Sprejemamo tudi prijave za ENODNEVNI IZLET Z LETALOM, in sicer dne 27. junija.

Vse informacije dobite pri potovalnem uradu Aurora. Zaradi omejenega števila mest, prosimo, da pohitite z vpisovanjem.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

4. maja 1965 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 8 oseb.

UMRLI SO: 72-letna Maria Budica vd. Borselli, 50-letna Maria Corretti, 66-letna Maria Delise por. Della Zotta, 81-letna Maria Giovanna Nardin por. Macor, 70-letna Alma Gratton por. Gambetta, 80-letna Irma Cella, 89-letna Leonilde Tedeschi, Moreno Barbiani, star 13 dni.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(3. 5. — 9. 5.)

Giusti, Ul. Bonomea 93 (Greta); dr. Rossetti, Ul. Combi 19; dr. Signori, Trg Ospedale 8; Tamaro in Neri, Ul. Dante 7; Godina, Trg S. Giacomo 1; Alla Minerva, Trg S. Francesco 1; Al Due Mori, Trg Unità 4; G. Papa, Ul. Felluga 46.

Služba od 13. do 16. ure

Giusti, Ul. Bonomea 93 (Greta); dr. Rossetti, Ul. Combi 19; dr. Signori, Trg Ospedale 8; Tamaro in Neri, Ul. Dante 7.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Godina, Trg S. Giacomo 1; Alla Minerva, Trg S. Francesco 1; Al Due Mori, Trg Unità 4; G. Papa, Ul. Felluga 46.

V NEDELJO, 9. MAJA IN V PONEDELJEK, 10. MAJA

● ***ples pod mlajem v Dolini***

Odprta bo tudi razstava vin.

Izleti

Prosvetno društvo Igo Gruden. Nabrežina, priredi 27. maja avtobusni **izlet v Postojnsko jamo in Predjamski grad.** Avtobus bo šel skozi bližnje vasi. Vpisovanje traja do nedelje 9. maja. Informacije dobite na sedežu vsak dan od 18.30 do 19.30 in ob nedeljah od 11. do 12.30.

Razna obvestila

Tajništvo Mladinske iniciative sporoča vsem svojim članom, da bo v petek 7. t.m. ob 20.30 v Ul. Geppa 9 seja glavnega odbora.

Darovi in prispevki

Ob obletnici smrti nepozabnega nečaka Karleta Pertota daruje teta Marija, v počastitev spomina, 2000 lir za Dijaško Matico.

Prijateljem in znancem sporočam, da nas je za vedno zapustil

dr. Stanko Jug

odvetnik

3. maja je prenehalo biti njegovo blago srce.

Pogreb dragega pokojnika bo danes ob 15.45 v Ljubljani.

Dr. JOSIP ŠKERK

Trst, 5. maja 1965.

Nepričakovano smo v Ljubljani izgubili našega nepozabnega

**JOSIPA G

S ČIM VSE SE UKVARJAJO «VROČE GLAVE» V PENTAGONU

«Končno, toksična orožja so cenejša od klasičnega in jedrskega orožja»

Ameriški general kar odkrito govori, koliko bolezni bi lahko povzročili v sovražnikovem zaledju z metanjem klic cele vrste bolezni

Mnogi komentatorji politike ZDA so pred časom poudarjali, da je med Belo hišo, torej med predsednikom ZDA in Pentagonom določeno trenje in da je Bela hiša nekakšen pomirjevalec, ki da skuša držati na vajetih «vroče glave» iz Pentagona. Poznejši dogodki pa so nas prepričali, da temu ni tako, kajti Johnson sam si je prevzel odgovornost za nastope ameriške vojske v Južnem in Severnem Vietnamu, kakor tudi sedaj v primeru Dominikanske republike. Čeprav je res, da so v Vietnamu Američani prenehali z metanjem plina, k čemur jih je prisilil splošen protest svetovnega javnega mnenja, in čeprav Američani trdijo, da je bil njihov plin neškodljiv, pa čeprav je hkrati znano, da je v Vietnamu ta njihov «neškodljivi» plin povzročil veliko pohabljencev, moremo brez obotavljanja reči, da preizkuša Pentagov na tem bojišču tudi svoja nova orožja kot na primer izstrelke z jeklenimi bodicami, ki so baje nekaj strahotnega. Toda najhujše, kar imajo ameriški vojaški strokovnjaki v «rezervi», so njihova «biološka orožja», to je cela skladišča bakterij, ki bi jih bili pripravljeni uporabiti, brž ko bi se jim ponudila možnost. V zvezi s tem ne bomo dajali nikakih komentarjev, pač pa bomo navedli le to, kar v svoji knjigi «Orožje jutrišnjega dne» piše ameriški general G.M. Rotschild.

Predpostavimo, da bi Sovjetska zveza napadla zahodno Evropo in da bi pri tem ne uporabila jedrskega strateškega orožja. To bi bila «omejena» vojna. Zahod bi v tem primeru ne mogel odgovoriti na napad z uporabo svojega jedrskega orožja proti SZ, ker bi to nujno izzvalo sovjetske rakete, ki bi padale na ameriška in evropska središča. To bi predstavljalo totalno vojno in popolno medsebojno uničenje.

Zato je treba prizadeti sovjetsko ozadje fronte. Minila je doba, ko je invazijska vojska mogla živeti v zasedeni deželi. Njej je danes potrebna ogromna preskrba. Če bi se sistem oskrbovanja sovjetskih sil razbil, bi bilo njihovo napredovanje ustavljeno. V tem primeru bi moglo intervenirati bakteriološko orožje. Obstajajo velike možnosti, da bi biološki napad na sovjetske ozemlje, posebno če bi se izvršil s patogenskimi silami nesmrtonosnih bolezni, ne izzval atomskih represalij.

Mogli bi uporabiti npr. bakterije, ki povzročajo tako imenovano rumeno mrzlico. Ta se kaže v glavobolu, drhtenju, v izgubljanju teka, v krčenju členkov, v povišani temperaturi ter v fizični in živčni izčrpanosti. Doba inkubacije se vrti od 3 do 21 dni, bolezen pa traja od enega do štirih mesecev. Odstotek smrtnosti je od 2 do 5 odst., lahko pa se zmanjša tudi za 2 odst., če se oboleli zdravijo z antibiotiki.

Za začetek napada z bakteriološkim orožjem bi bilo treba severno in vzhodno od Murmanska posuti bakterije v maso hladnega zraka, ki se periodično spušča s Tečaja in se razširi po Sovjetski zvezi zahodno od Urala vse do Kaspijskega morja. Na tem ogromnem področju bi zbolelo okoli 30 odstotkov prebivalstva. To pomeni, da bi zbolelo okoli 30 odstotkov zdravnikov, bolničarjev, železničarjev in vseh strokovnjakov na tem področju. Ker bi bili povsem zaposleni z zdravljenjem bolnikov ter z vzdrževanjem osnovnih dejavnosti, bi prebivalstvo ne moglo več zagotoviti oskrbovanje borbenim silam na fronti.

Cena tovrstnega napada bi bila razmeroma nizka. Izbira načina vnašanja bolezni na tuje ozemlje bi predstavljalo brez dvoma določene probleme. Bilo bi nevarno uporabljati medcelinske rakete za razprševanje bakterij na tuje ozemlje, ker bi sovražnik, ko bi rakete opazil, da se bližajo, ne mogel vedeti, ali nosijo jedrsko glavo ali ne. Tako malo je verjetno, da bi sejanje bakterij v ozračju s pomočjo letal ali podmornic od Baltika do Finskega zaliva moglo povzročiti jedrske represalije Sovjetske zveze.

Podobno je stanje tudi v primeru kakega drugega morebitnega sovražnika.

Od 160 znanih nalezljivih bolezni, od katerih lahko človek zboli, se ne morejo vse uporabiti v vojaške namene. Toda kakih 30 bolezni vendarle pride v poštev. Na tem področju, kot tudi glede «plinske vojne», se raziskovanja v ZDA usmerjajo na izbiro bakterij, ki povzročajo bolezni z zelo visoko ali pa tudi zelo nizko smrtnostjo.

Seznam bioloških orožij, katerih uporaba je predvidena za primer vojne, predstavlja vojaško tajnost, vendar se morejo kot primeri navesti nekatere bolezni, ki obetajo največji uspeh.

Antraks: v obliki obolenja kože, ki je glede te bolezni najpogostejša, privede do smrti v 5 do 20 odst., če se ne zdravi. V obliki obolenja pljuč pa je skoraj vedno smrten. Zastrupljevanje z bakterijami te bolezni s pomočjo drobcenega prahu, ki lebdi v zraku, bi povzročilo veliko število obolenj na pljučih. Ker so znaki bolezni nespecifični — kašelj, težave pri dihanju, vročica, nezavest, — je malo možnosti, da bi se nujno zdravljenje z antibiotiki pravočasno začelo. Bacil antraksa še zaradi svojih specifičnih lastnosti more vskladiščiti in je dolgo aktiven tudi po razpršitvi v zraku.

Blastomikosis: to je po navadi smrtonosna infekcija, ki je razširjena v Južni Ameriki, posebno v poljedelskih predelih Brazilije. Njen povzročitelj je mikroskopska glivica, ki ustvarja trose (spore). Trosi so dolgo časa živi in se morejo posejati v zraku ali pa moremo z njimi zastrupiti vode. Te glivice povzročajo boleče čire na koži, okvare v črevesju, na jetrih, na pljučih in v vratnih ščitnih žlezah. Znaki: skrajna izčrpanost, velike notranje bolečine, bruhanje, driska, odvratnost do jedi. Smrt nastopi v dobi med tremi meseci ali tremi leti. Tudi če se začne zdravljenje z edinimi učinkovitimi endovenoznimi injekcijami je smrtnost zelo visoka.

Botulizem: zastrupljenja ne povzroči sama bakterija *botulinos*, pač pa strup, ki ga ta bakterija izloča. Doslej znani primeri so bili povzročeni z uživanjem hrane iz pokvarjenih konzerv. Botulični strup je najmočnejši znani biološki strup. Po dobi inkubacije, ki traja 12 do 16 ur, bolnik dobi omotičnost, motnje v vidu, težave v dihanju in močan glavobol. Človek se povsem zaveda vsega, pa čeprav njegov obraz izgubi vsak normalni izraz zaradi paralize mišic na obrazu. Smrt nastopi redno v roku od 3 do 10 dni, lahko pa tudi v samih 24 urah. Za one, ki ne umrejo, pa se zdravljenje zavleče za več mesecev.

Sakagija:: Je bolezen konj, mezgov in oslov. Prenese se pa tudi na človeka. Bolnik dobi visoko temperaturo in čire, ki povzročajo velike bolečine in zastrupljajo ves organizem. V akutni obliki je bolezen vedno smrtna v roku od osmih do desetih dni.

Med drugimi boleznimi, ki povzročajo veliko smrtnost in ki se morejo uporabiti v vojaške namene, se morejo navesti še japonsko vnetje možganov, (35 do 60 odst. smrtnosti — zdravljenje neznano), vzhodnjaški konjski encefalomielitis (smrtnost 65 odst. — zdravljenje neznano), kuga (če se ne zdravi, 30 do 90 odst. smrtnosti), koze, tifus in druge bolezni.

Glavni kriterij za izbiro bakterij je njihova učinkovitost pri manjših dozah. Razen tega mora bakterija dolgo ostati živa v skladiščih kot tudi dovolj dolgo da ohrani svojo učinkovitost, ko jo razpršimo v ozračje ali vržemo v vodo, da se po njej razširi na ustrezno področje.

Tudi v borbi proti gverilcem morejo biološka orožja imeti pomembno vlogo, podobno kot v pripravah za napad na določenem delu bojišča.

Na kratko bi mogli lastnosti biološkega in bakterijskega orožja strniti takole:

1. Toksična orožja, za razliko od klasičnega eksploziva in jedrskega orožja, ne povzročajo materialne škode.

2. Njihova akcija se lahko vrši na zelo obsežnem področju. Pri enem napadu morejo kemična sredstva prizadeti desetine kvadratnih kilometrov, bakteriološka sredstva pa morejo zajeti kar stotisoče kvadratnih kilometrov.

3. Ker ga nosi veter, more to orožje, priti povsod: v domove, v zaklonišča, v trdnjave, kjer zajame njih prebivalce.

4. Težko se je boriti proti njim, posebno ko se ta sredstva uporabijo v svoji brezbarvni obliki in brez duha, in ker se prvi simptomi pokažejo šele, ko je absorbirana že zadostna količina bakterij. Napadeno ljudstvo ima v tem primeru kaj malo možnosti, da se pravočasno zaščiti z zaščitnimi oblekami.

5. Ta orožja omogočajo nagel napad: vojaško poveljstvo more vnaprej sklepati o smrti ali le o začasnem izločanju sovražnika iz borbe.

6. To orožje omogoča, da se prizadene 30 ali celo vse odstotkov sovražnikovih borcev, kar more uničiti borbeno sposobnost

7. Končno ,toksična orožja imajo prednost glede prenašanja in njihovega vskladiščevanja. Cena njihove proizvodnje pa je znatno nižja od cene klasičnega razstreliva in jedrskega orožja, ki bi bilo sposobno, zagotoviti enak ali približno enak vojaški učinek.

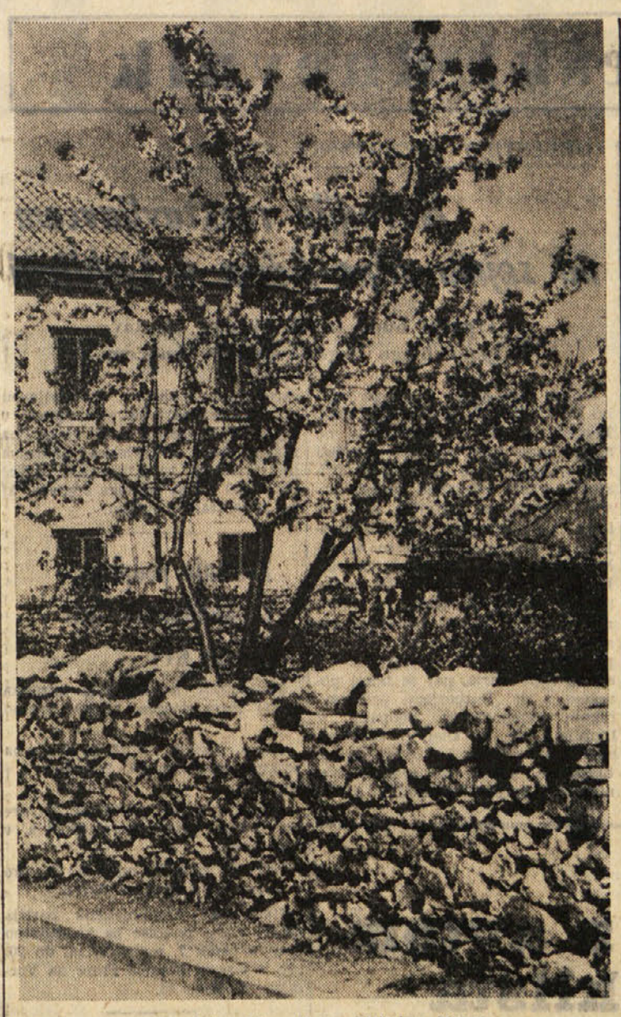

Pomladanski motiv na bližnjem Krasu

Pevec Ivo Robić že dvajset let v prvih vrstah jug. lahke glasbe

Jugoslovanska lahka glasba je razmeroma mlada. Pred zadnjo vojno domače lahke glasbe v Jugoslaviji praktično niso poznali in kar je je bilo, je bila vsa «uvožena». Sicer je bila lahka glasba tudi drugod po svetu pred vojno neprimerno manj razširjena, kot je danes, vendar smemo za Jugoslavijo reči, da se je lahka glasba uveljavila šele po vojni, bolje povedano celo šele v zadnjem desetletju. In kljub tej ugotovitvi je eden najbolj znanih predstavnikov jugoslovanske lahke glasbe pred dnevi slavil svoj — jubilej, dvajsetletnico nastopanja. Je to tudi po svetu znan pevec Ivo Robić.

Kdo ga pri nas ne pozna, saj se z njim srečujemo tako rekoč vsak dan, brž ko odpremo radijski sprejemnik in ga nastavimo na radio Zagreb, Ljubljano, pa včasih tudi na domačo radijsko postajo v Trstu. Ker je že tako popularen in ker je slavil svoj jubilej, se bomo z njim nekoliko pobliže spoznali.

Ivo Robić je po rodu iz Bjelovara. Izhaja iz glasbene družine, kar sam pravi. Njegov oče je bil pevovodja domačega pevskega zbora in je doma stalno igral, tako da se je Ivo še kot otrok srečal z glasbo. Ker pa je imel pred mutacijo zelo lep «sopran», ga je tudi domači učitelj močno cenil in mu izven rednega pouka dajal lekcije iz glasbe. Tako se je Ivo Robić že zgodaj srečal tudi z notami. Kmalu pa ga je pritegnil Zagreb. Pravzaprav so ga v Zagreb zvabili njegovi someščani, ki so v Zagrebu študirali in imeli tam majhen orkester. V njihovi družbi se je Ivo lotil igranja, bolje učenja nekaterih inštrumentov. Hkrati je seveda tudi pel in takoj po končani srednji šoli začel nastopati po nočnih lokalih kot pevec. Pritegnili so ga tudi na zagrebški radio. Toda prijatelji so mu to odsvetovali in ga nekako prisilili, da se je vpisal na glasbeno šolo. S tem se je njegova pevska kariera tudi zapečatila. Seveda je ostal pri lahki glasbi, vendar pa z določenimi osnovami, z resnimi glasbenimi temelji.

Še danes je Ivo Robić hvaležen tem svojim tovarišem, ki so ga nekoč napotili v resno delo in študij, ki ga je pripeljal na poznejšo pot, kar pa ni bilo lahko, kajti v začetku so mnogi zagrebški glasbeniki gledali nanj z nezaupanjem, misleč, da gre za «muho enodnevnico».

Od tedaj je šla njegova pevska kariera navzgor in zaslovel je ne samo doma, pač pa so se kmalu začela njegova gostovanja v tujini in čeprav nastopa že polnih dvajset let, je še vedno «na vrhuncu».

Da to ni morda pretirano, ali morda le «poklon ob njegovem jubileju», priča dejstvo, da je bilo, kolikor on ve, doslej prodanih nad 6 milijonov njegovih plošč, ki so šle po vsem svetu, saj jih ni posnel le v jugoslovanskih studiih, pač pa tudi pri mnogih zavodih in družbah po Evropi in Ameriki.

Kljub tej svoji slavi, ki je šla daleč v svet, pa je Ivo Robić najbolj srečen, kadar poje svojemu domačemu zagrebškemu ali jugoslovanskemu občinstvu sploh. Kakor je nedavno izjavil, je že večkrat odpovedal razne prireditve, ki so se mu ponujale v tujini, da je lahko nastopil doma. Posebno rad ima splitski festival, na katerem «prevladujejo žive in vesele pesmi z nacionalnim melosom».

Sicer se na račun jugoslovanskih festivalov veliko piše in govori, da ne dajo tega, kar se od njih pričakuje, kot se tudi veliko govori na račun jugoslovanske lahke glasbe na splošno. Ivo Robić je glede jugoslovanske lahke glasbe rekel dobesedno:

«Menim, da nam še ni uspelo našo zabavno glasbo plasirati v tujino. Seveda se postavlja vprašanje, ali smo močna glasbena nacija? Mi smo po svetu znani izključno po izrednih glasbenih reproduktivcih in pevcih, in edini resnični uspeh je zabeležila naša narodna glasba.»

Medicinski uspehi v Sovjetski zvezi

PETROLEJSKI ODPADKI ZA BORBO PROTI RAKU?

MILAN, 4. — Prof. Sergej Golikov, dopisni član sovjetske akademije znanosti in prof. Abdulah Izmail Karajev, redni član iste akademije, sta prišla v Italijo kot turista, toda pri farmacevtskem podjetju «Carlo Erba» v Milanu niso hoteli izgubiti priložnosti, da bi ne povabila tako znana strokovnjaka na obisk, na katerem sta sovjetska znanstvenika spregovorila tudi o najnovejših sovjetskih dosežkih na področju medicine.

Znanstvenika sta najprej poudarila napore sovjetskih strokovnjakov na področju srčnih bolezni ter bolezni ožilja, nadalje o tem, kaj so napravili za podaljšanje življenja, ter uspehe v borbi proti virusnim boleznim. Ko je prof. Golikov govoril o infarktu, je rekel, da so se v Sovjetski zvezi tega problema lotili zelo na široko. Za delavce in uradnike so na primer zgradili «sanatorije za ponovno usposabljanje». V teh je vsak pacient podvržen raznim pregledom in analizam, ki trajajo od 15 do 40 dni. Poleg tega so oblasti dale navodila, naj se počitnice za delavce in nameščence organizirajo tako, da bo vsem zagotovljen resnični počitek, ki naj delavcu ali nameščencu pomaga, da se omogoči, da se njegov organizem resnično opomore od naporov, ki jim je podvržen zaradi naglega tempa dela in življenja.

O čim daljšem povprečnem življenju pa je govoril prof. Karasev, ki je med drugim rekel, da so bili doslej doseženi že lepi uspehi, ko znaša povprečna življenjska doba 70 let, v nekaterih področjih pa celo 80 let. K temu so pripomogli med drugim tudi počitniški domovi, za ženske pa večja skrb za nosečnice. Kar se tiče poslednjih je v Sovjetski zvezi v zadnjem času v navadi dvojna priprava za porod in sicer posebna telovadba za nosečnice in uporaba narkotikov ter hipnoze.

Govora je bilo tudi o borbi proti raku. Glede tega je prof. Golikov rekel, da je v zadnjih mesecih v preizkušnji zdravljenje raka z neko naftno kislino, ki jo pridobivajo iz petrolejskih odpadkov. Dosedanji poskusi so dokazali, da novi preparat te hude bolezni sicer ne premaga, zagotovo pa bolezen ustavi. Isti preparat so do pred nedavnim uporabljali kot gnojilo, sedaj pa daje lepe rezultate tudi pri zdravljenju ran na živalih.

Italija z enim filmom v Cannes

Italija bo na letošnjem festivalu v Cannesu skoro gotovo zastopana samo z enim filmom, saj se je izvedelo, da je ravnateljstvo festivala povabilo samo Rossijev film «Il momento della verità» in da ne nameravа povabiti drugih filmov. Sicer pa tudi kaže, da obstajajo težave glede drugih pomembnejših filmov, ki še niso dokončani, ali pa jih producenti ne nameravajo predstaviti na festivalu v Cannesu. Tako film «Le soldatesse» Zurlinija še ni dokončan, producent pa je tudi dejal, da ga ne bo predstavil najprej francoski publiki. Ostali pomembni filmi: «Giulietta degli spiriti» Fellinija, «Vaghe stelle dell'orsa...» Viscontija in «Casanova 70» Monicellija pa nikakor ne morejo biti do kraja posneti do začetka festivala.

To bo prvič, ko bo Italija na festivalu prisotna s samo enim filmom, saj so od 1962. leta vedno predvajali po štiri filme.

Velika Britanija bo zastopana s tremi filmi in to: «The Hill», «Ipcress File» in «The Knack». Švedska, Sovjetska zveza in Španija bodo zastopane s po dvema filmoma, ZDA bodo predstavile štiri, Kanada pa se je umaknila, ker predvideni film še ni izgotovljen. Do sedaj so izbrali 25 filmov in morajo še določiti nemškega in argentinskega.

Izključitev filmov s španskega festivala

Španske oblasti so izključile sedem filmov s festivala «religioznih in človečanskih filmov», ki se vrši v mestu Valladolid. Ta izključitev je povzročila ogorčene proteste in je zaradi nje podal ostavko tajnik festivala Vicente Pineda. Med izključenimi filmi je tudi Antoninijev «Deserto rosso». Predsednik festivala, ki je istočasno tudi predstavnik ministrstva za predstave, pa je izključitev povsem zagovarjal in trdi ,da bodo na festivalu v bodoče prisotni samo taki filmi, ki odgovarjajo namenom prireditve.

V Nemčiji cel niz Dantejevih proslav

BONN, 4. — *Sedemstoletnica Dantejevega rojstva časovno sovpada s stoletnico obstoja in delovanja nemškega združenja «Deutsche Dante Gesellschaft», ki je eno najstarejših in najbolj delavnih tovrstnih organizacij na svetu. Zato je tudi razumljivo, da je ta nemška organizacija za letos, ob sedemstoletnici rojstva velikega italijanskega pesnika, pripravila obsežen program svečanosti, ki se bodo začele jutri z veliko svečanostjo v dvorani gimnazije «Christianeum». Ob tej priložnosti bo predstavljen javnosti «Codex Altonensis», ki sta ga izdala brata Mann.*

Naslednjega dne se bo začel ciklus prireditev, ki sta jih pripravila seminar za romanske jezike ter Gutenbergov muzej. Istega dne se bo v Wuerzburgu začel ciklus predavanj o Danteju. V Muenchnu pa bodo v okviru «Italijanskega tedna» od 8. do 16. maja organizirali mednarodni «Dantejev teden», ki ga bo vodila že v začetku omenjena nemška organizacija.

Film o kitajski atomski bombi

Iz Pekinga poročajo, da so prvega maja pričeli predvajati po vsej Kitajski dokumentarni film o kitajski atomski bombi imenovan «Prva eksplozija kitajske atomske bombe». V komentarju se podčrtuje, da odloča izzid neke vojne človek in ne orožje, pa kakršno koli bi bilo.

Novi ateljeji na Jalti

Iz Jalte poročajo, da grade v tem letoviščarskem kraju obsežne filmske ateljeje. Zgradili bodo tri gledališča, bazen ter obsežnejše področje za zunanje snemanje, vse potrebne tehnične pripomočke itd. Letno bodo proizvedli štiri do pet filmov.

Sovjetski strokovnjaki so dohiteli Američane

«Molnija-I», prvi sovjetski satelit za TV in telefonske zveze

Tak način prenašanja vesti in TV oddaj na velike razdalje ima veliko bodočnost in je zlasti pomemben za Sovjetsko zvezo

Sovjetski znanstveniki in tehniki se upravičeno ponašajo s svojimi «sputniki», saj so glede raketne tehnike daleč pred Amerikanci in torej tudi prvi na svetu ter vse kaže, da bodo to prednost obdržali. Seveda pa te ugotovitve veljajo predvsem za raketno tehniko in torej za višino ter težo umetnih satelitov, ki so jih sposobni izstreliti v vesolje, ne velja pa vedno tudi za razne praktične uporabe satelitov.

ZDA so naredile v tej smeri pomemben korak, ko so umetne satelite izkoristile za vzdrževanje telefonskih in zlasti televizijskih oddaj. Sovjetski znanstveniki in tehniki sedaj skušajo nadoknaditi zamujeno, pri čemer imajo boljše pogoje od svojih ameriških kolegov, saj lahko izstrele v vesolje mnogo obsežnejše in težje naprave.

Prvi korak so naredili v SZ, ko so 23. aprila izstrelili telekomunikacijski satelit, katerega so imenovali «Molnija - 1» (strela). O tem satelitu smo na kratko že poročali na osnovi agencijskih vesti, sedaj pa objavljamo krajši članek, ki je izšel v agenciji «Novosti».

Glavna naloga satelita je v realizaciji televizijskih, radiotelevizijskih, radiotelefonskih, fotografskih in telegrafskih prenosov. Satelit deluje na tak način, da močne postaje z Zemlje s pomočjo visokih anten pošiljajo informacije sputniku, ki te informacije sprejme, jih okrepi in odda na veliko razdaljo. Da je celotna oddaja mogoča, morajo antene z Zemlje oddajati znake točno proti sputniku in morajo biti točno proti njemu usmerjene, kar je možno s posebnimi napravami.

«Molnija - 1» ima svojevrstno orbito, odnosno krožno pot, ki je izredno eliptična. Apogej na južni hemisferi namreč znaša 39.380 km, perigej pa samo 497 km. Sputnik kroži okoli Zemlje enajst ur in oseminštirideset minut. Sputnik leti več ur nad Sovjetsko zvezo, kar omogoča dalj časa trajajoče zveze med Moskvo in Vladivostokom.

V satelit so vgrajene naprave za prenašanje televizijskih in radijskih programov, poleg tega pa merilni instrumenti, antene, naprave za orientacijo sputnika in za popravljanje orbite. Parabolične antene so zelo široke, kar zagotavlja radijsko zvezo s celotnim področjem Sovjetske zveze. Vse naprave napaja električni tok iz baterij in prvenstveno iz sončnih elementov. Vse naprave so povsem avtomatizirane.

Repetitor na sputniku deluje po ukazih z Zemlje in omogoča istočasno oddajanje televizijskega programa ter posredovanje večjega števila telefonskih in telegrafskih zvez. Na Zemlji so v ta namen postavljeni oddajniki, ki so opremljeni prav tako z zelo velikimi gibljivimi paraboličnimi antenami, ki so opremljene s kontrolnimi in merilnimi napravami. Posebni aparati skrbe, da sovpadata zvok in slika pri televizijskih oddajah.

Uspeh izstrelitve «Molnije - 1» in dejstvo, da so vse naprave na krovu sputnika in na Zemlji v redu delovale, pričata, da ima tak način prenašanja vesti zelo veliko bodočnost, saj je relativno cenen in zlasti ugoden pri televizijskih prenosih na velike razdalje.

Agencija «Novosti» v tej zvezi ugotavlja, da je bilo do sedaj v SZ ustvarjeno radijsko omrežje s pomočjo kablov in usmerjenih anten in da del teh nalog lahko sedaj prevzamejo umetni sateliti. Razumljivo je, da ne gre za izrivanje enega sistema z drugim, temveč za izpopolnjevanje. Na tak način bo mogoče v kratkem omogočiti gledanje televizijskih in poslušanje radijskih programov na celotnem obsežnem prostoru Sovjetske zveze in bo mogoče moskovske programe prenašati vsem televizijskim centrom.

Franco Interlenghi davčni strokovnjak

Vse kaže, da je znani filmski igralec Franco Interlenghi opustil filmsko kariero in se ukvarja predvsem z davčnimi posveti s svojim filmskim kolegom. O tej svoji nenavadni dejavnosti Interlenghi noče govoriti in jo skriva kot gad noge. Zato ga tudi predstavniki tiska kaj težko najdejo in z njimi noče govoriti.

Je pa izredno zaposlen, saj vstaja zgodaj zjutraj ter dela v svojem uradu pozno v noč. Igralec se je pričel zanimati za davčne prijave in davčno zakonodajo 1955. leta, ko so finančni uradi ugotovili, da sta z ženo Antonello Lualdi zaslužila 34 milijonov lir, kar pa je bilo mnogo več, kot sta v resnici prejela. Pričel je čitati tekste zakonov, vse okrožnice in ministrske uredbe. V kratkem je postal pravi strokovnjak in je v bitki z davčnimi uradi zmagal. Zanimiv je bil njegov spor z nemškimi davčnimi uradi,, ki so zahtevali od njegove žene visok davek na dohodek od snemanja nekega filma v Nemčiji. Interlenghi je nabavil nemške tekste davčnih zakonov in ugotovil, da te davščine ne gredo na breme igralke ter tudi to bitko v celoti dobil. Istočasno pa se mu je razvil poslovni čut, tako da je v bližini filmskega študija «De Laurentis» kupil obsežnejše zemljišče za bore pare, katerega cena se je sedaj dvignila do zvezd.

Angleži imajo zares velike skrbi s svojimi «teenagersi», to je tistim delom mladine, ki se zbira v velike skupine in nato prav po vandalsko uničuje vse. Slika nam prikazuje tak «roj kobilic»

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Preden se lotite nove naloge, jo temeljito proučite. Preveč ste kritični do nekaterih bližnjih oseb.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Če hočete ostati na sedanji ravni, morate pošteno zavihati rokave. Zanimivo srečanje.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Pobudo boste uveljavili edinole z večjo vnemo. Nesporazum, ki ga boste pa pravočasno rešili.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Nekdo je proti vam in vsem vašim načrtom. Skušajte ga prepričati. Ne izdajajte svojih intimnosti.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Nakazujejo se vam dobre poslovne možnosti. Važen sklep za bližnjo bodočnost.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Bodite do svojih poslovnih sodelavcev bolj iskreni, ker nekaj ne gre. Pomagajte najbližjim.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ohranite sedanji tempo dela čimbolj morete. Ne boste vedno enako razpoloženi.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Preveč se zanašate na druge in to bo imelo svoje posledice. Večer prihranite izključno zase.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Več podjetnosti bi ne bilo odveč. Primerno vzdušje za nova prijateljstva.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Samo z dobro voljo in požrtvovalnostjo se boste uveljavili. Preveč ste podjetni.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Možno je, da svoje načrte uveljavite, vendar brez ustreznih materialnih posledic. Izogibajte se spletkam.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Vsekakor ste na pravi poti, vendar pa ne bo šlo vse gladko. Preveč ste zahtevni in s tem odbijate.

RADIO-TELEVIZIJA

SREDA, 5. MAJA 1965

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Variacije na slov. motive; 11.35 Radio za šole; 11.55 Ameriški odmevi; 12.15 V Trstu pred sto leti; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Prijetna srečanja; 17.00 Tipični furlanski ansambel; 17.25 Radio za šole; 17.45 Pesem in ples; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost; 18.30 Nove plošče; 19.00 Kitarist B. Tonazzi; 19.15 Higiena in zdravje; 19.30 Harmonija zvokov; 20.00 Šport; 20.35 Ansambel Righello; 21.00 Simfonični koncert; 22.45 «The Firehouse Five plus Two»; 23.00 Melodije.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.40 Offenbachova opera «La perichole», III. dejanje.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Veliki orkestri; 8.30 Prenos RL; 12.00 in 12.50 Glasba po željah; 13.40 Mlada prodajalna plošč; 14.00 Jug. pesmi in plesi; 15.00 Glasbeni vrtiljak; 15.45 Slov. narodne; 16.00 Otroški kotiček; 16.35 Simf. koncert; 17.40 Polke in valčki; 18.00 Prenos RL; 19.00 Orkester Ray Ellis; 19.30 Prenos RL; 22.15 Orkester Domnerus; 22.40 Mozartova serenada za godala.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.45 Popevke; 10.00 Na sporedu Verdi in Giordano; 10.30 Šola; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.30 Haydnov divertimento; 11.45 Skladbe za godala; 13.25 Solisti lahke glasbe; 14.55 Vreme na morjih; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Mladi koncertisti; 18.00 Rojstvo in nastanek fašizma; 18.15 Klavirske skladbe; 18.35 Neapeljske melodije; 19.05 Kmetijska oddaja; 19.15 O morju in pomorščakih; 20.25 Donizettijeva opera «La favorita».

II. program

8.00 Jutranja glasba; 9.35 Glasba od vsepovsod; 10.35 Nove ital. pesmi; 14.00 Pevci; 14.45 Plošče; 15.00 Ital. narodni plesi; 15.15 Za vas izbrani motivi; 15.35 Paganini in Verdi; 16.00 Rapsodija; 17.00 Plošče; 17.35 Ljudska enciklopedija; 17.45 Pisan glasbeni spored; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 Lahka glasba in pesmi brez besed; 21.00 Boks pred sodiščem — dokumentarij; 21.50 Pesniki s plošč; 22.10 Glasba v večeru.

III. program

18.30 Ital. slovstvo; 18.45 Locatellijev concerto grosso; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 21.20 Božanska komedija: «Teme in liki»; 21.30 Janačkove skladbe; 22.45 Glasba danes.

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Pisan svet pravljic; 9.10 Zborovske skladbe; 9.25 Domače pesmi; 9.45 Simfonične koračnice; 10.00 Prenos proslave v Ajdovščini; 11.30 Pihalni orkestri; 12.05 Kmetijski nasveti; 12.15 Čez hrib in dol; 12.30 Iz oper mojstrov ruske petorke; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Radijska šola; 14.35 Kako pojo mladi pevci; 15.30 Tako poje naša dežela...; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Naša glasbena ustvarjalnost med 1945-1965; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Iz fonoteke radia Koper; 18.45 Naš razgovor; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 KUD Pošta iz Maribora; 20.20 Glasbena medigra; 20.30 Bravničar: Hlapec Jernej; 22.10 Nočni zvočni mozaik; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz.

Ital. televizija

8.30 Šola; 16.45 Nova srednja šola; 17.30 Spored za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik; 19.15 Turizem na jugu; 19.55 Sportne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Almanah; 22.00 Jazz; 22.35 Detektivka: «La rapina di Cottonwood»; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Evripidova «Medea»; 23.20 Sportne vesti.

Jug. televizija

16.50 Govorimo rusko; 17.10 Angleščina; 17.40 Tik-tak, pravljica; 17.55 Pionirski TV studio; 18.25 Obzornik; 18.45 Dosežki znanosti — film; 19.15 L. van Beethoven: 19.45 Cikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Peter Petrović Njegoš; 20.40 Črno na belem; 21.40 Ob obletnici prve slov. vlade — report. 22.50 Obzornik.

Goriško-beneški dnevnik

RAZGOVORI O VINSKI KLETI

V Števerjanu se vinogradniki še niso dokončno odločili

Sestanek so imeli tudi na Jazbinah

Pretekli ponedeljek zvečer je bil v prostorih osnovne šole na Britofu v Števerjanu napovedan sestanek vinogradnikov iz tega kraja, ki ga je organizirala trgovinska zbornica iz Gorice kot prvo iz vrste predavanj, na katerih pojasnujujejo vinogradnikom korist zadružne kleti za Brda.

Ker je bil ta dan še praznik in ples, tudi udeležba ni bila posebno velika. Med udeleženci sta bila župan Podveršič in dr. Formentini. Predstavnik trgovinske zbornice dr. Semplici in predstavnik pokrajinskega kmetijskega nadzorništva sta zbranim vinogradnikom obrazložila, kako je z gradnjo take kleti za Brda ter jim objasnila tudi proračunski osnutek, ki ga je v ta namen pripravil dr. Marsano in iz katerega je razvidno, da se gradnja take kleti izplača. Obrazložila sta jim tudi osnutek statuta.

Domačini so z zanimanjem poslušali govornikova izvajanja, vendar niso sprejeli dokončnega sklepa in so si pridržali pravico, da se bodo med seboj še posvetovali in se šele nato odločili za pristop h konzorciju ali ne.

Podoben sestanek je bil istega večera tudi v prostorih osnovne šole na Jazbinah za tamkajšnje vinogradnike. Tudi tam so domačini sprejeli enak sklep. Sinoči je bil tak sestanek v prostorih osnovnih šol v Ločniku in Moši, danes pa bo v Kaprivi in Šlovrencu, z začetkom ob 19.30.

OBVESTILO TRGOVINSKE ZBORNICE

Navodila razstavljavcem na sejmu Alpe-Adria v Ljubljani

Trgovci bodo lahko prodali razstavljeno blago jugoslovanskim kupcem

Sejem Alpe Adria, četrti po vrsti bo od 15. do 23. maja v Ljubljani. Trgovci, ki bodo razstavljali na njem, bodo imeli možnost prodati razstavljeno blago, ker bodo pristojni organi poskrbeli jugoslovanskim podjetjem potrebno tujo valuto. Jugoslovanska trgovska podjetja se zanimajo predvsem za nakup blaga široke potrošnje. Za razliko od prejšnjih let se bo postopek o zamenjavi blaga na letošnjem sejmu skrčil. Ravnateljstvo sejma v Ljubljani je pozvalo vsa podjetja, ki bodo razstavljala na sejmu Alpe Adria, naj se takoj povežejo z dr. Burgerjem, predstavnikom Gospodarske zbornice v Ljubljani, da se vnaprej sporazumejo o kakovosti razstavljenega blaga, za katero bo največje zanimanje. Letos bo uprava sejma zaračunala vsakemu razstavljavcu po 7.500 lir za kvadratni meter; v tej ceni je všteta tudi električna razsvetljava. Trgovinska zbornica iz Gorice pa bo prispevala največ po 20.000 lir za vsakega trgovca, ki bo sodeloval na sejmu.

Zbiranje podpisov za kandidatne liste PSI in KPI

Italijanska socialistična stranka (PSI) zbira podpise za kandidatno listo:

danes, v sredo, od 18. do 20. ure na sedežu stranke v Ul. 24. maja 1 v Gorici;

danes, v sredo, od 20. do 22. ure na sedežu prosvetnega društva v Štandrežu;

jutri, v četrtek, od 20. do 22. ure v prosvetni dvorani v Pevmi.

Italijanska komunistična partija (KPI) zbira podpise za kandidatno listo v petek 7. maja od 18. do 20. ure v pisarni notarja Flore na Verdijevem korzu 85.

Italijanska socialistična stranka

Proslavi 20-letnice odpora v Štandrežu in Pevmi

Italijanska socialistična stranka (PSI) prireja danes ob 20. uri v prosvetni dvorani v Štandrežu proslavo 20-letnice osvoboditve s predvajanjem filma s partizansko tematiko; govoril bo občinski svetovalec dr. Peter Sancin.

Jutri 6. maja prireja PSI proslavo 20-letnice osvoboditve v prosvetni dvorani v Pevmi, kjer bodo predvajali film o osvobodilnih bojih; govoril bo Marko Waltritsch.

Dražba občinske košenine v Sovodnjah

Županstvo iz Sovodenj sporoča, da bodo imeli po raznih vaseh te občine v nedeljo 9. t. m. dražbo za oddajo občinske košenine. Te dražbe se bodo vršile po naslednjem vrstnem redu:

V Gabrjah pred šolo ob 9. uri; v Rupi pred šolo ob 9.30 uri; pred občinskim vodnjakom na Peči ob 10. uri; v Sovodnjah na županstvu ob 11. uri in ob 12. uri pred gostilno Devetak.

Kdor se želi udeležiti dražbe, naj bo ob navedeni uri na enem omenjenih zbirališč.

Skrčenje tedenskega delovnega časa tekstilcev

Federtessili — CISL sporoča vsem tekstilnim delavkam zaposlednim v obratih v Podgori, Ronkah in Sovodnjah, da se mora s 1. majem letos izvesti druga faza vsedržavne delovne pogodbe, kar pomeni, da se mora s tem dnem skrajšati tedenski delovni čas za eno uro, tako da bo po novem trajal 45 ur. Izjema so delavci nočnih izmen, katerim so že 1. junija lani skrajšali delovni čas za dve uri na teden. S tem dnem se morajo izvesti s pogodbo predvideni mezdni poviški v višini 2,20 odstotka, povišek za delavce nočnih izmen pa se od 4.40 zniža na 2.20 odstotka, ker se bodo uvedle nove tabele.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna «AL CORSO», Korzo Italia 89, tel. 24-43.

IZ GORIŠKE BOLNIŠNICE

Pri prehitevanju z avtom je podrl motociklista

Dve nezgodi učencev na šolah - Mopedist padel v Grojni

Včeraj zjutraj okrog 7.30 se je peljal občinski smetar 56-letni Francesco Giorgi, ki stanuje v Gorici, Ul. Del Santo 53, s svojim motociklom Guzzi 150 po Ul. Arcivescovado v smeri proti Travniku. Za njim se je peljal z avtom fiat 600 27-letni Antonio Novelli iz Gorice, Ul. Orzoni 38. Avtomobilist je hotel motociklista prav pred škofijsko palačo prehiteti, pri tem pa je z avtom obrsnil ob njegovo vozilo, Giorgi je izgubil kontrolo nad vozilom in padel. Z avtom Zelenega križa so ga odpeljali v civilno bolnišnico, kjer so mu ugotovili udarec na levem kolenu, na stopalu in na desni roki. Nudili so mu prvo pomoč s prognozo okrevanja v 10 dneh. Zapisnik o nezgodi je napravila cestna policija iz Gorice.

Ob 9.50 so nudili prvo pomoč s prognozo okrevanja v 10 dneh 10-letnemu Mauriziu Furlanu iz Fogliana, Doberdobska cesta 10. Deček je padel na šolskem dvorišču ter se pri tem ranil na desni roki.

Uro pozneje pa so pripeljali v bolnišnico 19-letno Bruno Paciulli iz Ronk, Ul. Mameli 6, ki se je ponesrečila pri odbojki med telovadno uro na italijanski srednji šoli v Drevoredu XX. septembra. Zdravniki so ji ugotovili zlom leve noge ter so jo pridržali na zdravljenju.

Včeraj popoldne nekaj po 13. uri se je peljal 60-letni Giordano Strabetz, ki stanuje v Gorici, Ul. Brigata Pavia 29, ter je po poklicu skladiščnik z mopedom skozi Grojno. Na gramozu pa mu je vozilo spodrsnilo, da je padel in se ranil. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu ugotovili udarec na levem licu in rano na palcu desne roke. Nudili so mu prvo pomoč. Okreval bo v 7 dneh.

SODNE OBRAVNAVE V MAJU

6 oseb obdolženih nenamernega umora

Pred goriškim kazenskim sodiščem se bodo v tem mesecu vršile naslednje obravnave:

7. maja: Carlo Fantin (tatvina), Daniele Bresciani (nenamerni umor), Manlio Sandon (nenamerni umor), Giuseppe Korsic (nenamerni umor); Francesco Scorianz (pri. svojitev).

14. maja: Elda Specogna (prešuštvo), Dino Franzotti (nenamerne poškodbe), Giovanni Rossi (nenamerni umor), Luigi Cocianni (vdor v stanovanje), Alfredo Tonelli (stečaj).

21. maja: Jakov Car (huda tatvina), Giuseppe Generali (nenamerni umor), Valdino Tomasin (nenamerni umor), Francesco Martullo (poneverba javnega denarja), Giuliano Marchese (kraja), Marcello Mosca (kraja).

28. maja: Pietro Natti (nenamerne poškodbe), Giuseppe Turel (nenamerne poškodbe), Sofia Prion (sleparija v trgovini), Gastone Bosco (sleparija), Giovanni Bratovich (osebne poškodbe), Duilio Bonan (nenamerne poškodbe).

Nezgoda na delu žene iz Štandreža

V tovarni Brunschweiler na Rojcah, kjer je zaposlena, se je včeraj dopoldne nekaj po 10. uri ponesrečila pri delu 43-letna Ema Brajnik por. Lupin iz Štandreža, Ul. Tagliamento 1. Stanko Marušič, ki je zaposlen pri istem podjetju, jo je takoj odpeljal na pregled v ambulatorij INAIL v Ul. Roma v Gorici. Tu so ugotovili, da se je žena ranila na zapestju desne roke. Nudili so ji prvo pomoč s prognozo okrevanja v 8 dneh. Lupinova se je porezala s kosom pločevine, ki ga je hotela obrniti pri svojem delu.

Pri padcu z motocikla si le zlomil nogo

Včeraj okrog 18. ure se je vračal na motociklu Guzzi proti svojemu domu 46-letni Angelu Cargnelut iz Gorice Ul. Colombo 6. Ko je privozil po Ulici Casale do križišča z Ul. Prato mu je na ovinku spodneslo vozilo, da je padel. Z avtom Zelenega križa so ga odpeljali v civilno bolnišnico. Zdravniki so mu ugotovili rano nad desnim očesom in zlom desne noge ter so ga pridržali za mesec dni na zdravljenju. Zapisnik o nezgodi je napravila cestna policija iz Gorice.

Umrl je v Ščednem Valentin Juretič

Po daljši in mučni bolezni je v petek zvečer umrl na svojem domu v Ščednem 56-letni Valentin Juretič. V nedeljo dopoldne so ga številni domačini, znanci in prijatelji, spremili na njegov zadnji dom na pokopališču v Števerjanu.

Pokojni Juretič je bil poljedelec-kolon. Na tuji zemlji je moral preživljati številno družino v potu svojega obraza, saj je zapustil kar sedem otrok in ženo. Vkljub vsakodnevnemu garanju pa je našel vedno še čas tudi za sodelovanje v prosvetnem življenju, med narodnoosvobodilno borbo pa se je aktivno udeležil osvobodilne borbe s partizani v domačem kraju. V tem duhu je vzgojil tudi svojo družino, ki aktivno sodeluje v domačem prosvetnem društvu v Števerjanu ter stalno prebira tudi Primorski dnevnik, katerega so nekaj časa tudi raznašali drugim družinam v svojem kraju. Njegovo priljubljenost je potrdila tudi številna udeležba domačinov in okoličanov pri njegovem pogrebu.

Znanci in prijatelji izrekajo družini ob tej hudi izgubi iskreno sožalje, ki se mu pridružuje tudi naše uredništvo.

Kino

VERDI. 17.30 «La iena di Londra», B. Price in D. Martin. Črnobeli angleški film; mladini pod 14. let. tom vstop prepovedan.

CORSO. 17.00: «Nude, calde e pure». Dokumnetarni film s primerjavo življenja v Skandinaviji in v Polineziji. Barvni film, mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

MODERNISSIMO. 16.30 «Uno sconosciuto nel mio letto», C. Marquand, E. Sommer. Črnobeli ameriški film.

VITTORIA. 17.00: «Il vendicatore nero», J. Dru in P. Finch. Ameriški kinemaskop v barvah.

CENTRALE. 17.00: «Pistole calde a Tucson», M. Stevens in F. Tucker. Ameriški kinemaskope v barvah. Zadnja ob 21.30.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 21,3 stopinje ob 14. uri in najnižjo 7,4 stopinje nad ničlo ob 4. uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 80 odstotkov.

šport šport šport

NOGOMET — V PRVI POLFINALNI TEKMI ZA EVROPSKI POKAL

Inter ni dosegel cilja 3:1 v korist Liverpoola

Prihodnji teden v Milanu povratna tekma

LIVERPOOL: Lavrence, Lawler, Moran; Strong, Yeats, Stevenson; Gallaghan, Hunt, St. John, Smith, Stompson.

INTER: Sarti, Burgnich, Facchetti; Tagnin, Guarneri, Picchi; Jair, Mazzola, Peirò, Suraze, Corso.

SODNIK: Kainer (Avstrija).

GLEDALCI: 60.000.

LIVERPOOL, 4. — Inter se vrača domov s porazom, ki ga ni nihče vsaj v taki meri ne, pričakoval. Milančani so izgubili v Liverpoolu v prvi polfinalni tekmi za evropski pokal prvakov 3:1 (2:1). Razlika bi bila lahko še večja, če ne bi sodnik v prvem polčasu iz nerazumljivih razlogov razveljavil gol angleškega moštva in tudi če ne bi Hunt spravil v roke Sartija žogo, ki je bila prav gotovo vredna mreže. Poudariti pa je tudi treba, da je imel prav vratar milanskega moštva dobro mero zaslug, če je Inter ohranil poraz v mejah, ki med povratno tekmo niso nedosegljive.

Italijanska enajstorica je imela samo eno zapoved: braniti neodločen rezultat. Že začetni razvoj tekme je pokazal, da se bodo vsi igralci strogo držali Herrerovih navodil. Vsak je imel svojega nasprotnika, ki ga je moral «varovati», v ospredju pa so Mazzola, Jair in Peirò imeli nalogo, da vnesejo zmedo med obrambo Angležev in da jim zadajo z nepričakovanimi in predvsem hitrimi prodori odločilne udarce. Medtem ko je obramba do neke meje le izpeljala nalogo, so napadalci popolnoma odpovedali. Samo Mazzoli se je posrečilo izenačiti stanje, a kasneje sploh ni prišel več do besede. Jair je nekajkrat poskusil zbežati, a hitro krilo Interja se je skoraj vedno znašlo v off-sidu.

Angleži pa so igrali moško, hitro in učinkovito. Kmalu so zmedli obrambo Interja, krilci pa niso dopustili napadalcem tekmecev, da bi se preveč nevarno približali njihovemu vratarju.

Prvi, ki so po začetnem žvižgu avstrijskega sodnika Kainerja, prešli v napad, so bili Italijani. Angleži pa so jim takoj odgovorili in so po zelo enostavni, a učinkoviti akciji prišli do kazenskega prostora, kjer je Hunt prvič spravil na kolena Sartija. Inter je odgovoril, vendar ni mogel vnesti zmede v vrste Liverpoola. V 9' je milansko moštvo po tipičnem proti. napadu izenačilo z Mazzolo. V 14' bi lahko Inter podvojil rezultat, vendar je bil Jair bolj počasen kot vratar Angležev.

Domačini so začeli ostreje pritiskati na Italijane, ki pa se niso pustili presenetiti. Obramba je dobro držala, še posebno, ker sta ji prišla Corso in Suarez vedno na pomoč. Nekaj časa je tekma životarila predvsem zaradi obrambne taktike Interja in tudi zaradi angleških igralcev, ki nikakor niso mogli najti poti do nasprotnikovega gola. V 33' pa so domačini končno le uspeli: sodnik je odredil kazenski strel. S krasnimi in izredno hitrimi potezami je žoga potovala od Stronga do Hunta pa do Callaghana, ki se je znašel v ugodnem položaju. Samo dotik žoge je zadostoval in Sarti se je moral predati.

V 40' je sodnik prišel na pomoč Interju, ko je pod pretvezo offsida gol, ki ga je branilec Lawler dosegel potem, ko je preigral kar dva igralca Interja. Nevarnost je prebudila Inter, vendar ni mogel ničesar proti bolj živahnim tekmecem. Ti so bili še enkrat na pragu novega uspeha, a tokrat je Sarti po sreči z nogo rešil položaj.

Drugi polčas se je nadaljeval ob luči reflektorjev. Angleži so imeli še vedno pobudo v svojih rokah in so ostreje pritisnili že zmedene in delno tudi utrujene Italijane v obrambo. Čeprav ni bilo drugega izhoda, se Inter ni hotel odpovedati obrambni taktiki. Angleži so v tem predelu igre nekoliko popustili, a so kasneje močneje pritisnili ter so v 29' prišli do novega dosežka. St. John se tokrat ni dal prevariti in je neubranljivo poslal v mrežo žogo, ki jo je Sarti prekratko odbil. V 33' je St. John ponovno poskusil s silovitim strelom srečo, vendar mu Sarti ni dal zadoščenja. Medtem ko je bil Inter popolnoma zmeden, so postajali Angleži vedno bolj nevarni. V 35' je Sarti odlično ustavil Huntov strel z najbližje razdalje in tako še enkrat rešil Inter hujšega poraza.

Suarez: v Liverpoolu največ v obrambi

* * *

BOLOGNA, 4. — Jutrišnjo četrtfinalno tekmo za italijanski nogometni pokal med Bologno in Juventusom bo sodil De Marchi, medtem ko bosta Bonetti in Donantoni stranska sodnika.

* * *

NEAPELJ, 4. — Jutri zvečer bo na stadionu «S. Paolo» četrtfinalna tekma za italijanski nogometni pokal 1964-65 med Napolijem in Romo. Tekmo, ki bo v večernih urah, bo sodil Roversi, stranska sodnika pap bosta Siboni in Ambrosio G.

* * *

ZUERICH, 4. — Jutri zvečer bo na stadionu Letzigrund odločilna polfinalna tekma turnirja za pokal pokalnih prvakov Torino - Muenchen 1860.

V NEDELJO V AJDOVŠČINI

3:2 (1:2) v korist ajdovskega Primorja v tekmi s proseškim

V nedeljo se je ob robu nogometnega igrišča v Ajdovščini, kjer je bila proslava dvajsetletnice ustanovitve prve slovenske vlade, zbralo nad 4000 ljudi. Ti so hoteli pozdraviti v svoji sredi enajstorico proseškega Primorja, ki je sprejela vabilo, da se pomeri na nogometnem polju z istoimenskim moštvom iz Ajdovščine. Po izmenjavi pozdravov, cvetja in klubskih zastavic, se je začela tekma, ki je brez dvoma zadovoljila tako po agonistični kot po tehnični plati vse prisotne gledalce.

Prosečani so se takoj podali v napad in že v prvi minuti je Verginella ogrožal vrata gostiteljev. V 3' je Husu prišel že na polovici igrišča do žoge, s katero je prodrl do vrat in jo nato spravil neubranljivo v mrežo. Nekaj minut kasneje je Verginella izkoristil izredno priložnost ter drugič pretresel mrežo ajdovskega vratarja. Domačini so takoj odgovorili s protinapadi, ki pa niso rodili sadu. Po tej premoči proseške enajstorice so se domačini organizirali na sredini igrišča, kar jim je prineslo v 31' gol, ki ga je dosegel z nevarnim prodorom odlični Kapizdič.

V drugem delu igre je bil Verginella, v nedeljo brez dvoma najboljši na igrišču, tisti, ki je znal ustvariti ugodne priložnosti za izvedbe napadov. Žal v tem delu so imeli gostje manj sreče, a to posebno, ker so se znali domačini bolj odločno postaviti po robu nasprotnikom z organizirano igro na sredi polja. Največ zaslug za to sta imela Brecelj in Tinunin, ki sta popolnoma onemogočila Metelka in Finotta. Tinunin je nadalje v 19' izenačil, hitri Mazgon pa je eno minuto kasneje povedel domačine v vodstvo.

Ta gol je spravil na kolena proseško enajstorico, ki ni imela več moči, da bi odgovorila bolj živahnim igralcem Ajdovščine. Ti so začeli ostro napadati, zaradi česar je imel vratar Furlan precej dela, katerega pa je na srečo odlično izpeljal. V 32' je imela Ajdovščina lepo priložnost, da zviša rezultat, vendar je tokrat vratnica rešila Furlana. V zadnjih minutah je skušalo proseško Primorje izenačiti, kar pa se mu zaradi zelo dobre in budne obrambe domačega Primorja ni posrečilo.

Tekma je bila lepa in zanimiva posebno v prvem polčasu in se lahko reče, da je zmagala enajstorica, ki je bila močnejša ter tehnično in fizično bolje pripravljena. Po tekmi so domačini povabili proseške goste na večerjo, ki je potekala v veselem in prijateljskem vzdušju.

BRUNO RUPEL

PRETEKLO NEDELJO POPOLDNE

Štandreški nogometaši so gostovali v Tolminu

Zmagali so gostje z rezultatom 3:1

Na povabilo nogometne enajstorice Partizana iz Tolmina je v nedeljo popoldne štandreška Juventina gostovala v Tolminu, kamor jo je spremljalo precej domačih navijačev, da bi svoje miljence temeljito podprli.

Ob določeni uri se je zbralo na igrišču Partizana precej gledalcev in navijačev. Kapetana obeh moštev sta si izmenjala pozdrave in društvene značke. Gostje iz Štandreža so takoj prevzeli vajeti igre v svoje roke in Ferfolja je na Tabajev predložek zabil iz 11-metrovke prvi gol. Po lepi akciji z Vižintinom in Petejanom je kmalu nato Emil Nanut drugič potresel mrežo domačinov.

Domačini pa niso vrgli puške v koruzo, ampak so zbrali svoje moči in izkoristili 11-metrovko, ki jim jo je priznal sodnik, da so zmanjšali razliko na 2:1. S tem se je zaključil prvi polčas.

V drugem polčasu so si bile sile precej enakovredne, dokler ni Petejan poslal še tretjič žogo v mrežo gostiteljev. Pri tem rezultatu je ostalo do konca. Vsa igra je potekala lepo, naglo in korektno. Goste so domačini lepo sprejeli in tudi občinstvo se je obnašalo vseskozi športno in korektno. Juventincem je to srečanje služilo kot trening za kvalifikacijsko tekmo, ki jo bodo morali odigrati v nedeljo v okviru tekmovanja za napredovanje v višjo kategorijo. Zato se bodo morali tudi med tednom pridno vaditi, da bodo prišli v najboljši formi na igrišče.

S tekme v Tolminu pa so odnesli najboljše vtise in splošna želja vseh je bila, da bi organizirali še več takih obmejnih športnih srečanj, ki služijo medsebojnemu spoznavanju in sklepanju novih prijateljstev med rojaki z obeh strani meje.

KOLESARSTVO

CUENCA, 4. — Španec Martin Pinera je zmagal v šesti etapi kolesarske dirke po Španiji na 161 km dolgi progi Madrid - Cuenca. Francoz Raymond Poulidor je ohranil vodstvo v splošni lestvici.

Vrstni red na cilju današnje etape je bil naslednji:

1 Martin Pinera (Šp.) 3.49'09" (z odbitkom 3.48'09")
2 Galera (Šp.) 3.50'59" (z odbitkom 3.50'29")
3 Perez Frances (Šp.) 3.51'02"
4 Timmermans (Belg.)
5 Van Looy (Belg.)

SPLOŠNA LESTVICA

1 Poulidor (Fr.) 31.37'34"
2. Thielin (Fr.) z zaost. 54"
3 Manzaneque (Šp.) 4'22"
4. Van Looy (Belg.) 4'40"
5. Echeverria (Šp.) 5'08"
6. Kunde (Nem.) 5'18" itd.

DR. DUŠAN KERMAVNER

TRST IN ZAČETKI SLOVENSKE SOCIALNE DEMOKRACIJE

Odlomki iz knjige «Začetki slovenske socialne demokracije v desetletju 1884-1894» 32.

OBRAMBA VERSTVA V «EDINOSTI»

Ko je «Edinost» še zavrnila «čudne nazore o tiskovnej svobodi» svojih polemičnih nasprotnikov, ki bi radi «monopolizovali (vso) diskusijo o delavskem vprašanju», kakor da bi se smel z njim baviti le delavski list, je prešla k poglavitnemu spornemu vprašanju, zaradi katerega se je spotaknila ob «Delavski list»: «Čujte torej: Mi nismo hlapci klerikalizma (imeli smo celo neprijetnosti z nekaterimi pregorečimi gospodi (duhovniki) in tudi v bodoče se jim ne bodemo izogibali, ako treba), ali prepričani smo do dna svoje duše, da je verski čut ona vez, ki druži človeštvo v harmonično skupino, in da te vezi človeštvo ne more pogrešati, ako nočemo, da ne nastanejo dnevi, ob katerih bi se Vam samim lasje ježili. Vsaj nam ni treba daleč segati: v Trstu se je odpravilo verstvo skoro docela(?) iz šole in poglejte našo 'mularijo', poglejte jo v vsej nje sprijenosti. In taki elementi naj bi potem ugodno rešili socialno vprašanje? Ako do tega pride, 'se pa bode človeštvo res valilo v brezdno pogube'. Pobijati hočemo načela nekega prijatelja 'Delavskemu listu', ki je — kazajoč na ob steni viseči klobuk — vzkliknil: 'Ali ta tu gori (pokazal je proti nebu), ali pa tale klobuk, to je nam pač vsejedno!'... (Neki) delavec-poštenjak je na svoja ušesa slišal epohalni ta izrek.» Tako je «Edinost» načelno branila izročeno verstvo na vsej črti proti vdoru svobodomiselstva iz pregrešnega novodobnega mestnega sveta v patriarhalizem domače vasi; v njenih očeh je bilo svobodomiselstvo nekaj že po sebi nerodoljubnega, protislovenskega, češ: kdor ga je sprejel, se je že idejno zbližal z laškimi in nemškimi liberalci-svobodomisleci, oholo vzvišenimi nad zaostalim slovenstvom, ki ga je negovala predvsem duhovščina in ki je zato z liberalnega stališča zaslužilo le sovraštvo! V ilustracijo trditve, da «se je v Trstu odpravilo verstvo skoro docela iz šole», navajamo iz ene prejšnjih številk «Edinosti», kar je pisala o dr. Mojzesu Luzzattu, vodji šolskega odseka tržaškega magistrata, ko so mu podelili častno meščanstvo: «...si je kot Žid prizadeval, da vera iz šol izgine; sveta razpela, ki so nekdaj krasila tržaške šole, so... bele vrane, odkar je vodja... Luzzatto; v občinskih šolah ne bode (!) kmalu več niti božje, niti cesarske podobe; molitev pred šolo in po šoli se je opustila in, ako se v kakšnej javnej šoli katehet (ti so kajpada ostali!) drzne moliti skupno z učenci, se mu ti rogajo in posmehujejo. Cvet italijanskih mestnih šol je zloglasna tržaška 'mularija', ki v hudobnosti presega vse meje. Po mestnih ulicah naletiš na majhne smrkovce s 'španjoletom' (cigareto) v ustih, ki ti tako možko preklinjajo Boga in svete obrede, da se ti lasje ježe na glavi. Vse to je pač sad Luzzattove šole...» To jeremijado nad «tržaško 'mularijo'» je prevzel iz «Edinosti» tudi «Slovenec». «Edinost» je bila tako zaklet branilec konservatizma, da v «Delavskem listu» ravno tistega ni mogla prenesti, proti čemur takratni «Slovenski Narod» ni hotel ziniti niti besedice zaradi hude jeze nad kranjskimi klerikalci, ki so se proti liberalnemu magnatstvu in veljaštvu drznili opirati na prezira vredne kmetiče.

Pred koncem polemike je «Edinost» zapisala: «Da ste Vi odgovorili: 'Da, to so naša načela! Načela ta hočemo zagovarjati vsikdar in proti vsakemu, bodi to komu ljubo ali pa ne' — to bi bilo lepo in pošteno. Mesto tega ste se ljuto zagnali v nas radi tega, ker smo konstatovali, kar ste napisali, ter (ste) s tem vzbudili sumnjo, da se bojite javne diskusije, ker ste v skrbeh radi argumentov (?), s katerimi bi branili 'načela' svoja — argumentov namreč, ki prepričajo, ne pa žalijo.» Na koncu pa je ostro odbila očitek «denunciantstva» in Zadniku očitala njegov greh v krvavški preiskavi in na celovškem procesu: «Da omenjate nam nasproti državno pravdništvo, je perfidija, proti katerej moramo najodločnejše protestovati. Posle pri državnem pravdništvu prepuščamo drage volje onemu, ki je igral v nekem socialističnem procesu dokaj dvomljivo vlogo.»

Na ta udarec pač Zadnik v «Delavskem listu» ni nič odgovoril; nemara pa je zavrnil ostalo pisanje «Edinosti». A kakor tega njegovega morebitnega odgovora ne poznamo, prav tako tudi ne vemo, ali je «Delavski list» kaj polemiziral z dolgo vrsto člankov «Slovenskim delavcem», ki jih je začela prinašati «Edinost» v isti številki hkrati s pravkar razčlenjeno polemiko. Te članke, ki so se potem nadaljevali še osemkrat skozi dva meseca, je napisal vprav tisti mož, ki ga je urednik «Edinosti», ne da bi ga bil imenoval, razglasil za «pravega giganta» v politični ekonomiji in v družbenih vedah sploh, in ki mu je odtlej za nekaj časa prepustil v obdelavo vso socialistično nevarnost. A preden si ogledamo te članke Franceta Podgornika, naj navedemo še preostale drobne podatke o «Delavskem listu».

PODALJŠANJE NASLOVA V «DELAVSKI LIST ZORA»

Naslednjo, peto številko so spet zaplenili zaradi članka «Po petju se spoznajo ptiči». Od šestih številk v letu 1890 sta bili torej dve zaplenjeni. Sredi decembra 1890 je namesto Tomaža Torkarja postal izdajatelj lista Jožef Simnovec, a ne moremo pojasniti, zakaj je prišlo do te spremembe. V istem času izvemo iz «Arbeiterzeitung» in iz lista «Arbeiterwille», da je neki Adolf Klose (Klosse) prevzel v Celovcu zbrane prispevke za «Delavski list», a jih je odnesel na Dunaj; nemara so ti prispevki koroških delavcev šli po vodi kljub pretečima pozivoma, naj prevzemnik odda znesek tja, kamor je spadal.

Tudi prvo številko «Delavskega lista» v novem letu 1891, ki pa jo je izdajatelj štel kot sedmo od začetka izhajanja, so mu zaplenili, in sicer zaradi članka «Leto 1890». Prav tedaj je «Arbeiterzeitung» posebej pohvalila «Delavski list» v uvodniku «K prehodu v novo leto». Ta uvodnik lahko pripišemo dr. Adlerju, ki je v njem dajal obračun o delovanju avstrijske socialne demokracije: «V preteklem letu je šlo za uvrstitev in čvrsto organiziranje množic, ki jih je prebudilo majsko gibanje.» Posebej so se razvili sindikati, ki so navzlic temu, da «po sebi niso socialnodemokratski, da so sploh brez politične tendence» (pač: brez političnega značaja!), ker «stoje na tleh današnje družbe in imajo svoje cilje v neposredni sedanjosti», vendarle — «in kar je treba pohvalno poudariti — sindikati socialnih demokratov», kajti «duh v njih je jasno in zavestno socialnodemokratski». Spričo tega «je izključeno, da bi se kdaj naši sindikati posibilistično izrodili, kakor tudi, da bi politično delavsko gibanje kdaj ogrožalo njihov obstoj in njihovo dejavnost». Za boljše umevanje tega dr. Adlerjevega stališča navajamo še njegovo izjavo na drugem kongresu avstrijske socialne demokracije leta 1891, «da so naši sindikalni listi pravzaprav politični listi, ustanovljeni za posamezne stroke, da bi delavce teh strok seznanili z idejami socialne demokracije», in da «pravih sindikalnih listov, ki se bavijo le z organizacijskimi vprašanji, nimamo». Uvodnik «K prehodu v novo leto» je nadalje ugotavljal, da je poleg sindikatov in njihovega tiska «napredovala tudi prava politična organizacija» in se je zlasti «slovanski tisk prav pomembno razmahnil»; pisec je želel «posebej poudariti, da oba poljska delavska lista stalno napredujeta in da se prvi slovenski delavski list, ki se ga je po večletnih bojih končno posrečilo ustanoviti, že lahko ponaša s prav presenetljivimi uspehi». *(Se nadaljuje)*

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 II TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ v tednu 30 din, mesečno 600 din — Nedeljska: posamezna 50 din, 2.400 din za leto 1965 — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst